

DECYZJA

o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 71 ust.2 pkt 2 oraz art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 82 ust.1 pkt 4 i 5 i art.85 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) w zw. z § 3 ust.1 pkt.6 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397 ze zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst Dz. U. z 2013r. poz.594 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku: A.E. Wind Sp. z o.o. w Warszawie z dnia 23 października 2012r., zmienionego dnia 7 maja 2015 r., reprezentowanej przez pełnomocnika: Pana Rafała Woźniaka, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gmina Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, gmina Kisielice powiat ławski, woj. warmińsko-mazurskie” działając w oparciu o:

- 1) raport o oddziaływaniu na środowisko dla projektowanego zespołu elektrowni wiatrowych „FW Biskupiec” wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębie miejscowości: Czachówki, Piotrowice, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gm. Biskupiec Pomorski, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, powiat ławski, woj. warmińsko-mazurskie. (kier. opracowania dr inż. Iwona Łażniewska, Pracownia Badań Środowiskowych ACER, Stawiguda k/Olsztyna czerwiec 2013), wraz z jego uzupełnieniami z dnia 16.10.2013r., 28.05.2014 r., 13.10.2014 r., 28.10.2014 r. i 15.12.2014 r.
- 2) opinie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim, Nr ZNS.4083.37.2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r. oraz Nr ZNS.4083.27.2015 z dnia 26 maja 2015 r.
- 3) uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie zawarte w postanowieniu Nr WOOŚ.4242.46.2015.MH.2 z dnia 22 czerwca 2015 r.
- 4) wnioski i uwagi zgłoszone w postępowaniu z udziałem społeczeństwa,

w porozumieniu z Burmistrzem Gminy Kisielice,

po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

ORZEKAM

ustalić następujące środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia pn.:

„Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gmina Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, gmina Kisielice powiat ławski, woj. warmińsko-mazurskie”, we wnioskowanym wariantcie „B” i „K-1”:

1. Rodzaj przedsięwzięcia i miejsce realizacji przedsięwzięcia

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie 24 elektrowni wiatrowych o maksymalnej wysokości (w stanie wzniesionego śmigła) do 175 m i średnicy rotora do 112 m. Moc każdej turbiny wiatrowej będzie wynosiła do 3 MW.

Elektrownie wiatrowe umiejscowione będą na działkach o:

- nr ewid. 22/6 (po podziale geodezyjnym 22/7), 51/2, 45 (po podziale geodezyjnym 45/1) – obręb geod. Podlasek Mały,
- nr ewid.: 5 (po podziale geodezyjnym 5/1), 366, 36, 226 – obręb geod. Słupnica,
- nr ewid: 113/2 (po podziale geodezyjnym 113/5), 510, 177, 47, 72 (po podziale geodezyjnym 72/1), 309, 58 (po podziale geodezyjnym 58/1), 73, 5, 434, 441 (po podziale geodezyjnym 441/1), 431/5, 294/28 (po podziale geodezyjnym 294/29) – obręb geod. Piotrowice,
- nr ewid: 53/9, 132/1, 141/1 - obręb geod. Szwarcenowo.

Dla potrzeby projektu wyodrębniono trzy powierzchnie, na których rozstawione będą elektrownie:

- „Piotrowice” (turbiny nr 1 do 13, 16, 19, 24 – 16 sztuk),
- „Szwarcenowo” (turbiny nr 14, 15, 17, 18 – 4 sztuki),
- „Biskupiec” (turbiny nr 20 do 23 – 4 sztuki).

Wszystkie turbiny zlokalizowane będą na terenie gminy Biskupiec, powiat nowomiejski, woj. warmińsko-mazurskie. Jedynie fragment trasy kabla elektroenergetycznego łączącego siłownię z powierzchni „Szwarcenowo” z elektrowniami z pozostałych dwóch powierzchni, na długości ok. 140 m, zlokalizowany zostanie na terenie gminy Kisielice, w obrębie Trupel, powiat iławski, woj. warmińsko-mazurskie.

W ramach inwestycji powstanie również infrastruktura przyłączeniowa w postaci podziemnych elektroenergetycznych linii kablowych SN wraz z towarzyszącymi kablami światłowodowymi. W ramach inwestycji zbudowany zostanie główny punkt zasilania (GPZ) wewnętrzny, który zlokalizowany zostanie na działce nr ewid. 304, obręb geod. Piotrowice. W GPZ napięcie zostanie transformowane do poziomu 110 kV. Za pomocą kabli elektrownie wiatrowe będą połączone z GPZ farmy, a następnie linia kablowa będzie łączyła farmę z istniejącym, zewnętrznym GPZ.

Na GPZ wewnętrzny będzie się składać parterowy budynek, przystosowany do pobytu stałego ludzi, sieć dróg wewnętrznych, ogrodzenie, kanalizacja wodociągowa, kanalizacja deszczowa, kanalizacja sanitarna ze zbiornikiem szczelnym lub przyłączem do sieci zewnętrznej. Stacja będzie składała się z rozdzielni i urządzeń 110 kV, pola 110 kV, układu kompensacyjnego, stanowiska układu kompensacyjnego SN, stanowiska zespołów uziemiających PW, wyposażonego w misy szczelne, stanowiska transformatorów mocy wyposażonego w misy szczelne, transformatory mocy 110/SN, urządzeń uziemiających, budynku technicznego rozdzielni SN, stanowiska rezerwowego transformatora PW wyposażonego w misę szczelną, agregatu prądotwórczego.

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

- 1) zaplecze placu budowy zorganizować w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu;
- 2) zaplecza budowy lokalizować poza:
  - terenami w pobliżu cieków wodnych i jeziorem Trupel,
  - obszarami w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
  - terenami leśnymi i ich bezpośrednim sąsiedztwem;
- 3) stosować w pełni sprawny sprzęt, charakteryzujący się stosunkowo niskim poziomem emitowanego hałasu, zapewniając jego prawidłową eksploatację w celu zapobieżenia zanieczyszczeniu gleby i warstwy wodonosnej;
- 4) prace budowlane prowadzić z zachowaniem ostrożności w celu zapobiegania przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, podziemnych i gleby; na wypadek wystąpienia wycieku substancji szkodliwych, wykonawca robót winien posiadać odpowiednie sorbenty do strącania zanieczyszczeń, zwłaszcza ropopochodnych (np.: paliw, smarów) i syntetycznych (np.: olejów);
- 5) prace budowlane (montażowo-budowlane) prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków, tj. poza terminem od 1 marca do końca sierpnia; w przypadku uzasadnionej konieczności prowadzenia ich w sezonie lęgowym należy zapewnić nadzór ornitologa;
- 6) prace ziemne prowadzić w taki sposób, aby warstwa urodzajnej gleby była zdejmowana oddzielnie i odkładana w celu późniejszego jej wykorzystania do rekultywacji terenu w końcowej fazie robót;
- 7) wykopy powstające w związku z układaniem linii kablowej, w miarę postępu prac należy na bieżąco przykrywać ziemią, prowadzić codzienną kontrolę ww. wykopów pod kątem uwięzionych w nich zwierząt – w razie konieczności zwierzęta przenosić poza strefę prowadzonych prac;
- 8) prace budowlane prowadzić w sposób nienaruszający przydrożnych alei drzew oraz nie dopuszczając do zasypywania śródpolnych oczek i okresowo podmokłych obniżen terenu;
- 9) w celu ograniczenia uciążliwości hałasowej prace budowlane prowadzić w porze dziennej, w godzinach 6:00-22:00, z wyjątkiem transportu elementów wielkogabarytowych oraz uwarunkowanych technologicznie prac budowlanych w zakresie wylewania fundamentów;
- 10) w bezpośrednim sąsiedztwie drzew nie składować urobku ziemnego, materiałów budowlanych oraz odpadów powstałych podczas budowy elektrowni i infrastruktury towarzyszącej;
- 11) wykopy pod linię kablową prowadzić w taki sposób, aby nie uszkodzić systemu korzeniowego sąsiadujących z nimi drzew;
- 12) powstające w trakcie budowy odpady segregować i magazynować w wydzielonym miejscu, zapewniając ich regularny odbiór przez uprawnione podmioty; kontenery, codziennie po zakończeniu prac, przykrywać plandeką w celu zapobiegania pyleniu i zamknięciu;
- 13) odpady niebezpieczne, gromadzić w sposób selektywny, w szczelnych i zamkniętych pojemnikach, w specjalnie wydzielonym do tego celu miejscu, gwarantującym bezpieczne magazynowanie, a następnie przekazywać specjalistycznym firmom z przeznaczeniem do odzysku lub unieszkodliwienia,
- 14) ścieki socjalno-bytowe pochodzące z zaplecza budowy oraz z zaplecza sanitarnego wewnętrznego GPZ odprowadzać do szczelnych zbiorników bezodpływowych, a następnie przekazywać do unieszkodliwienia uprawnionym podmiotom;
- 15) wody opadowe pochodzące ze stanowisk transformatorowych wewnętrznego GPZ odprowadzać za pośrednictwem kanalizacji deszczowej do systemu retencyjno-rozsączającego w obrębie działki lub zbiornika szczelnego;
- 16) na etapie likwidacji przedsięwzięcia należy zapewnić wywóz odpadów na składowisko odpadów lub przekazać osobom fizycznym do ponownego wykorzystania, a teren po fundamentach przywrócić do stanu wyjściowego, poprzez wypełnienie substratem glebowym wraz z wprowadzeniem roślinności;

- 17) po zakończeniu prac budowlanych teren uporządkować i przywrócić do stanu jak najbardziej zbliżonego do pierwotnego.

3. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym:

- 1) maksymalna wysokość instalowanych, wyłącznie nowych, elektrowni wiatrowych nie może przekroczyć 175 m n.p.t., w tym wysokość wieży nie może przekroczyć 119 m n.p.t.;
- 2) przyjąć nominalną moc elektrowni wiatrowych na poziomie do 3 MW;
- 3) maksymalna moc akustyczna elektrowni wiatrowych [oprócz T14 i T18] nie może przekraczać 106,5 dB;
- 4) linie kablowe zaprojektować jako podziemne;
- 5) pod przesmykiem jeziora Trupel, na długości ok. 200 m, linię kablową przeprowadzić metodą przewiertu sterowanego;
- 6) zjazdy z drogi powiatowej 1279N, wzdłuż której rośnie chroniona aleja dębowa (pomnik przyrody nr 379) zaprojektować w sposób nie kolidujący z drzewami;
- 7) w przypadku instalowania transformatora olejowego, pod jego stanowiskiem zaprojektować i zamontować szczelną misę olejową o pojemności zapewniającej przyjęcie i zmagazynowanie całego uwolnionego oleju ;
- 8) kanalizację deszczową GPZ wewnętrznej wyposażyć w system separacji wody i oleju oraz system retencyjno-rozsączający lub szczelny zbiornik;
- 9) zastosować jednolitą w obrębie farmy wiatrowej, jasną, niekontrastującą z otoczeniem kolorystykę konstrukcji elektrowni, o matowej powierzchni, zapobiegającej odbiciom światła;
- 10) nie oświetlać turbin światłem białym, które powoduje gromadzenie się owadów i może wpływać na wzrost aktywności nietoperzy.

4. Nałożyć następujące dotyczące obowiązki w zakresie zapobiegania, ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- 1) oznakować (przed uruchomieniem farmy wiatrowej) nadajnikami (loggery GSM/GPS) pary orlików, których gniazda znajdują się w dwóch stanowiskach, w miejscowości Trupel;
- 2) wykluczyć pracę w porze nocnej, tj. od 22.00 do 6.00:
  - a) turbiny wiatrowej oznaczonej T 18 (zlokalizowanej na działce nr ewid. 141/1, obręb geod. Szwarcenowo) z mocą akustyczną większą niż 103,3 dB(A);
  - b) turbiny wiatrowej oznaczonej T 14 (zlokalizowanej na działce nr ewid. 53/9, obręb geod. Szwarcenowo) z mocą akustyczną większą niż 103,3 dB(A);
- 3) wykluczyć pracę turbiny nr 17 w okresie lęgowym orlika, tj. od 15 kwietnia do 15 września, na minimalny okres do czasu zakończenia monitoringu powykonawczego;
- 4) wykluczyć obsadzanie drzewami i krzewami dróg dojazdowych do elektrowni wiatrowych.

5. Nałożyć następujące dotyczące obowiązki w zakresie monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- 1) W obszarze realizacji przedsięwzięcia prowadzić stały nadzór ornitologiczny (monitoring zagrożeń):
  - a) okres obowiązywania 20 lat; monitoring prowadzony w cyklach rocznych;
  - b) ilość obserwatorów-nie mniej niż trzech wykwalifikowanych ornitologów;
  - c) częstotliwość kontroli uzależnić od intensywności wykorzystania powierzchni przez ptaki:

- w okresie zimowym – z częstotliwością min. co 14 dni;
  - w okresie migracji – z częstotliwością co 5 do 7 dni;
  - w okresie lęgowym – częstotliwością co 7 do 9 dni (z nasileniem w okresie sianokosów i żniw);
- d) stosownie do okoliczności i wskazań osób nadzorujących, w przypadku wykrycia zagrożenia zastosować wyłączenia turbin
- 2) Wykonać porealizacyjny monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny.

- Monitoring prowadzić w celu określenia stopnia oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko oraz weryfikacji prognozy zawartej w raporcie OOŚ
- Monitoring powinien być prowadzony przez eksperta przyrodnika z udokumentowanym doświadczeniem przyrodniczym ornitologicznym i chiropterologicznym.
- Badania prowadzić na transektach i punktach obserwacyjnych, wyznaczonych przy przeprowadzaniu monitoringu przedrealizacyjnego.
- Monitoring prowadzić w oparciu o metodykę zawartą w opracowaniach: Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej 2008 „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” lub projektu wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki (P. Chyłarecki et al. GDOŚ Warszawa 2011) oraz Porozumienia dla Ochrony Nietoperzy 2009 „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II grudzień 2009, stworzonych w oparciu o aktualną wersję Aneksu 1 do Rezolucji nr 5.6 Porozumienia o Ochronie Populacji Europejskich Nietoperzy EUROBATS) lub projektu wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (A. Kepel et al. GDOŚ Warszawa 2011). Jeśli do momentu ukończenia budowy i rozpoczęcia eksploatacji wydane zostaną nowe wytyczne w tym zakresie, zaleca się dostosowanie metodyki badań poprzez uwzględnienie nowych wytycznych.
- Po zakończeniu monitoringu porealizacyjnego przedstawić ocenę oddziaływania przedmiotowej farmy na środowisko, w tym porównać wartości otrzymane na etapie badań przedrealizacyjnych z wartościami, które uzyskano na przedmiotowym terenie po oddaniu do eksploatacji elektrowni wiatrowej.
- Wyniki monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego wraz z ich interpretacją i oceną wpływu, a także propozycją działań minimalizujących należy przedstawić w formie pisemnej wraz z kopią na nośniku elektronicznym, Wójtowi Gminy Biskupiec oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie.
- W przypadku, gdy wyniki prowadzonego monitoringu porealizacyjnego wykażą, że oddziaływanie negatywne przekracza prognozowane założenia zawarte w raporcie ooś, prowadzący farmę wiatrową niezwłocznie, w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie i na własny koszt podejmie i zrealizuje działania minimalizujące.

2a) Warunki prowadzenia ornitologicznego monitoringu porealizacyjnego;

- Monitoring prowadzić w okresie 3 lat, rozpoczynając od pierwszego roku funkcjonowania elektrowni wiatrowej z uwzględnieniem:
  - a) badania mającego na celu określenie wykorzystania terenu w sąsiedztwie inwestycji przez orlika krzykliwego, bielika, kani, błotniaka stawowego, żurawia, bociana białego;
  - b) badania dynamiki zgrupowań ptaków w cyklu rocznym (badania na transektach),
  - c) badania natężenia wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ptaki (badania na punkcie obserwacyjnym),
  - d) cenzusu lęgowych gatunków kluczowych,
  - e) badania rozpowszechnionych ptaków w standardzie MPPL,

- f) identyfikacji zgrupowań i koncentracji,
- g) liczenia gatunków o aktywności nocnej,
- h) badania sukcesu lęgowego ptaków szponiastych i bociana białego w strefie 2 km wokół granic terenu inwestycji,
- i) monitoringu ofiar kolizji, z uwzględnieniem usuwania ciał przez zwierzęta padlinożerne, w tym ograniczenie w wykrywalności ciał, ocenę tempa znikania ciał martwych, ocenę wykrywalności ciał przez obserwatorów.

Przedmiot obserwacji: skład gatunkowy i liczebność ornitofauny w promieniu do 3 km od turbiny wiatrowej, a w odniesieniu do ptaków obserwowanych w locie również wysokość przelotu w rozbiciu na trzy pułapy (do wysokości dolnego zakresu pracy śmigła, w strefie pracy śmigła, powyżej śmigła w stanie wzniesienia) wraz z określeniem dokładnego kierunku przelotu w obszarze oddziaływania inwestycji, oceną oddziaływania tej inwestycji na ptaki, określenie ewentualnych zmian w porównaniu z okresem przedinwestycyjnym oraz określenie zagrożeń dla funkcjonowania populacji poszczególnych gatunków. Obserwacje powinny dotyczyć przede wszystkim gatunków ujętych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz na wykazach „Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych wyginieniem w Polsce”, a także ujęte w wykazie „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”.

- W procesie monitoringu szczególną uwagę zwrócić na wykrywanie gatunków szponiastych, zwłaszcza orlika krzykliwego i bielika.

Zakres badań: awifaunę lęgową zasiedlającą obszar w bezpośrednim sąsiedztwie turbiny wiatrowej objąć badaniami zgodnie z ustalonym standardem metodycznym. Kontrole punktu/punktów i transektów wykonywać w okresie wędrówek wiosenno-jesiennych najrzadziej, co 7 dni, przy minimalnym czasie obserwacji wynoszącym 1h. W przypadku odnotowania przypadków kolizji ptaków z turbinami należy bezzwłocznie podjąć kroki zapobiegawcze. Inwestor podejmie na własny koszt, stosowne działania minimalizujące, ukierunkowane na ograniczenie i/lub całkowite wykluczenie negatywnych wpływów wynikających z funkcjonowania turbiny wiatrowej na ww. składniki środowiska przyrodniczego. Działania zapobiegawcze w zależności od potrzeb, określonych interpretacją zebranych wyników monitoringu porealizacyjnego, przyjmować będą formę: trwałego lub czasowego wyłączenia turbiny wiatrowej z eksploatacji, lub zastosowanie innych rozwiązań technicznych, umożliwiających skuteczne ograniczenie negatywnego oddziaływania na zagrożone gatunki zwierząt.

- Przeprowadzić w ramach monitoringu porealizacyjnego liczenie podrózniczka *Luscinia svecica*, dla którego Jezioro Karaś (IBA) jest jedną z 12 najważniejszych ostoi w kraju. W przypadku, gdy z oceny wyników monitoringu porealizacyjnego, bądź w jego trakcie (po złożeniu raportu kwartalnego) wyniknie negatywne oddziaływanie na populację podrózniczka, należy podjąć stosowne działania minimalizujące, polegające na czasowym wyłączeniu turbin wiatrowych położonych na szlakach przelotów w okresie migracji. Ewentualne terminy wyłączeń należy ustalić w porozumieniu z RDOŚ w Olsztynie.
- Prowadzący farmę wiatrową zobligowany jest do:
  - a) prowadzenia monitoringu terenu inwestycji pod kątem występowania przypadków zranień ptaków przez obracające się śmigła elektrowni wiatrowych i w razie znalezienia okaleczonych ptaków, do przewiezienia ich na własny koszt do odpowiednich ośrodków rehabilitacji służb weterynaryjnych oraz powiadomienia o tym fakcie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie;

- b) do finansowania leczenia i rekonwalescencji ptaków zranionych przez funkcjonowanie turbiny wiatrowej;
  - c) przedkładania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie, co najmniej raz w roku, wyników monitoringu śmiertelności ptaków wraz z dokumentacją fotograficzną oraz interpretacją wyników i oceną skali zmian, jakie wystąpiły i propozycją ewentualnych działań ratunkowych lub kompensacyjnych;
  - d) w przypadku stwierdzenia śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z planowaną farmą wiatrową, wynoszącą więcej niż 2 osobniki na rok lub 1 osobnik na rok z przedstawicieli ptaków szponiastych natychmiastowo podjąć działania zapobiegające kolejnym kolizjom. Natychmiastowe działania zapobiegające kolizjom należy również wprowadzić po odnotowaniu kolizji każdego osobnika należącego do gatunków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej. O skali dodatkowej śmiertelności oraz podjętych działaniach powiadomić Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie;
  - e) przeprowadzenia badań wpływu farmy wiatrowej na zachowanie orlików. W ramach badań należy wyposażyć w loggery GSM/GPS pary orlików, których gniazda znajdują się w dwóch stanowiskach, w miejscowości Trupel. Znakowania ptaków dokonać przed uruchomieniem farmy wiatrowej.
- W przypadku rejestracji kolizji ustanowić stałą zasadę ograniczenia pracy poszczególnych turbin w okresie dnia lub nocy, podczas stwierdzonych okresów kolizyjnych, wykazanych w czasie monitoringu powykonawczego. Jeżeli kolizyjność w wyniku zastosowania powyższych ograniczeń nie ulegnie znaczącemu obniżeniu należy zaprzestać użytkowania turbiny.

2b) W zakresie prowadzenia chiropterologicznego monitoringu porealizacyjnego:

- Monitoring prowadzić przez okres 3 lat począwszy od pierwszego roku po oddaniu turbin do eksploatacji, z uwzględnieniem wszystkich okresów fenologicznych.

Przedmiot obserwacji: skład gatunkowy i liczebność w promieniu do 1 km od turbiny wiatrowej, natężenie wykorzystania przestrzeni powietrznej przez nietoperze w okresie rozrodu oraz w okresie migracji.

- Prowadzić automatyczną rejestrację aktywności nietoperzy w pobliżu elektrowni wiatrowej. Automatyczną rejestrację aktywności nietoperzy należy przeprowadzić na wysokości osi rotora, a jeśli jest to niewskazane ze względów technicznych (np. wpływ hałasu powodowanego przez urządzenie na jakość nagrań) - na wieży poniżej rotora w odpowiednim od niego oddaleniu, lecz wciąż na wysokości pracy łopat. Rejestrację należy prowadzić przez wszystkie sezony aktywności nietoperzy.
- Wykonać badanie śmiertelności nietoperzy. W celu oszacowania rozmiarów kolizji nietoperzy z turbiną wiatrową należy przeprowadzić badania analogiczne jak podczas badań awifauny z uwzględnieniem usuwania ciał przez zwierzęta padlinożerne, w tym ograniczenie w wykrywalności ciał, ocenę tempa znikania ciał martwych, ocenę wykrywalności ciał przez obserwatorów; w przypadku stwierdzenia śmiertelności nietoperzy w wyniku kolizji, czy barotraumaty natychmiastowo podjąć działania zapobiegające, np. poprzez okresowe wyłączenie elektrowni wiatrowej. O skali śmiertelności nietoperzy oraz podjętych działaniach zapobiegawczych powiadomić Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.
- W przypadku, jeśli monitoring chiropterologiczny wykaże znaczące negatywne oddziaływanie na nietoperze, jak np. śmiertelność nietoperzy w wyniku barotraumaty

lub zderzeń z turbiną wiatrową należy ustalić i zastosować odpowiednie działania zapobiegawcze lub łagodzące i rozpocząć ponowny 3-letni monitoring porealizacyjny nietoperzy.

6. Nałożyć na inwestora obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania akustycznego wykonanej farmy wiatrowej na środowisko.

- Pomiary wykonać w terminie nie dłuższym niż 1,5 roku od oddania inwestycji do eksploatacji, w porze zimy, tj. od grudnia do marca (uwzględniając najmniej korzystną sytuację w ciągu roku), w godzinach nocnych (tj. 22.00 – 6.00) oraz dziennych (6.00-22.00).
- Punkty należy rozmieścić na granicy terenów chronionych akustycznie, zlokalizowanych najbliżej poszczególnych turbin.
- Pomiary wykonać przy jak największej mocy turbiny, pracującej w warunkach atmosferycznych, umożliwiających wykonanie pomiarów zgodnie z metodyką.
- Wyniki wykonanych pomiarów hałasu oraz przyjęte rozwiązania minimalizujące należy przedłożyć Wójtowi Gminy Biskupiec oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie w terminie nie dłuższym niż cztery tygodnie po wykonaniu pomiarów kontrolnych.

7. Stwierdzić brak konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

8. Stwierdzić brak konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Stwierdzić brak konieczności ponownego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

10. Stwierdzić brak konieczności wykonania kompensacji przyrodniczej.

11. Planowane przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć określonych w art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. d, art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. f, art. 82 ust. 1 pkt 4a oraz art. 82 ust.1 pkt. 4b ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

10. Uczynić charakterystykę przedsięwzięcia załącznikiem do niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 23 października 2012 r. A.E. Wind Sp. z o.o. ul. Marynarska 11, 02-674 Warszawa, reprezentowana przez pełnomocnika – Pana Rafała Woźniaka, zwróciła się z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gmina Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, gmina Kisielice powiat Iławski, woj. warmińsko-mazurskie”.

Do wniosku dołączono, w odpowiedniej liczbie egzemplarzy, wymagane przez art. 74 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko – dalej „ustawa OOŚ”: kartę informacyjną przedsięwzięcia, poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy zasadniczej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmującej obszar, na który będzie ono oddziaływać. Załączona do wniosku karta informacyjna przedsięwzięcia, odpowiada wymaganiom art.3 ust.1 pkt 5 ustawy OOŚ.

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie 24 elektrowni wiatrowych o maksymalnych wysokościach (w stanie wzniesionego śmigła) do 175 m, i średnicach rotora do 112 m. Moc każdej turbiny wiatrowej będzie wynosiła do 3,0 MW. Elektrownie wiatrowe umiejscowione będą na działkach wskazanych w pkt 1 osnowy decyzji oraz charakterystyce przedsięwzięcia stanowiącej załącznik do decyzji. W ramach przedsięwzięcia wyodrębniono trzy powierzchnie, na których rozstawione będą elektrownie:

- „Piotrowice” (turbiny nr 1 do 13, 16, 19, 24 – 16 sztuk),
- „Szwarcenowo” (turbiny nr 14, 15, 17, 18 – 4 sztuki),
- „Biskupiec” (turbiny nr 20 do 23 – 4 sztuki).

W ramach przedsięwzięcia zostaną również wykonane lub przebudowane drogi technologiczne oraz zewnętrzna infrastruktura przyłączeniowa, w tym stacja elektroenergetyczna (GPZ). Bliższy opis przedsięwzięcia zawiera charakterystyka stanowiąca załącznik do decyzji.

Wszystkie turbiny zlokalizowane będą na terenie gminy Biskupiec, powiat nowomiejski, woj. warmińsko-mazurskie. Fragment trasy kabla elektroenergetycznego łączącego siłownię z powierzchni „Szwarcenowo” z elektrowniami z pozostałych dwóch powierzchni, na długości ok. 140 m, zlokalizowany zostanie na terenie gminy Kisielice, w obrębie Trupel, powiat iławski, woj. warmińsko-mazurskie.

Zgodnie z § 3 ust.1 pkt 6 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397) ww. przedsięwzięcie zalicza się, ze względu na jego rodzaj, do kategorii „przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko”, co oznacza, że może być dla nich wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Stosownie do treści art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy OOS dla planowanych „przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko” jest wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko, określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie nie obejmuje terenów zamkniętych w rozumieniu przepisów prawa geodezyjnego i kartograficznego ani elementów, które uzasadniałyby w niniejszej sprawie właściwość Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie lub innych organów administracji. Powoduje to, biorąc że w myśl art. 75 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, jest Wójt Gminy Biskupiec.

Organami współdziałającymi w sprawie są: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Mieście Lubawskim, Burmistrz Gminy Kisielice.

Wnioskodawca ubiega się o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla celów uzyskania decyzji wymienionej w art. 72 ust.1 pkt 2 ustawy OOS, tj. decyzji o pozwoleniu na budowę.

Ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 20, zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy OOS do doręczeń w niniejszej sprawie ma zastosowanie przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Wnioskodawca nie zażądał wyłączenia jawności któregośkolwiek z przedstawionych przy podaniu lub w toku postępowania dokumentów.

Obwieszczeniem – zawiadomieniem znak:BGK.6220.7.2012 z dnia 30 października 2012 r. Wójt Gminy Biskupiec zawiadomił o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia. Obwieszczenia zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych

sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo.

Teren planowanego przedsięwzięcia jest częściowo objęty ustaleniami:

- 1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębie geodezyjnym Piotrowice (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/82/11 z dnia 4 listopada 2011 r.),
- 2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębach geodezyjnych: Podlasek, Podlasek Mały, Piotrowice, Słupnica (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/83/11 z dnia 4 listopada 2013 r.),
- 3) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębie geodezyjnym Piotrowice (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/84/11 z dnia 4 listopada 2013 r.),
- 4) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec obejmujący tereny w obrębach geodezyjnych Podlasek, Osówko, Słupnica, Sędzice, Wielka Tymawa (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XXXIII/284/10 z dnia 9 lutego 2010 r.).

Analiza zakresu przedsięwzięcia oraz ustaleń ww. planów pozwala stwierdzić, że planowane przedsięwzięcie jest zgodne z obowiązującym na tych terenach prawem miejscowym i umożliwia wydanie decyzji w niniejszej sprawie.

Teren lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą znajduje się poza obszarami objętymi ochroną w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), w tym obszarami Natura 2000 oraz ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.). Najbliższą formą ochrony przyrody jest Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego oddalony o ok. 500 m od turbin T3 i T24. Obszar ten znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej farmy, otacza od północy powierzchnię „Piotrowice” i wchodzi między nią a powierzchnią „Szwarcenowo”. Ponadto około 200 m na północ od powierzchni „Piotrowice” położony jest rezerwat przyrody „Uroczysko Piotrowice”. Minimalna odległość od najbliższej turbiny T 13 wynosi ok. 600 m. Lokalizacja przedsięwzięcia poza jego granicami nie naruszy obowiązujących na obszarze przepisów. Najbliżej położonymi obszarami Natura 2000 jest obszar specjalnej ochrony ptaków Jezioro Karaś PLH280003 położony w odległości ok. 1,8 km na wschód od powierzchni „Szwarcenowo”, obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Ławskie PLB280005, położony około 9 km na północny wschód od powierzchni „Szwarcenowo” oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Kakaju PLH280036, położony w odległości ok. 3,5 km na południowy wschód od terenu planowanej inwestycji. W konsekwencji planowane przedsięwzięcie nie stoi w sprzeczności z zakazami lub ograniczeniami wynikającymi z aktów tworzących ww. obszary.

W związku z prowadzonym postępowaniem, Wójt Gminy Biskupiec, działając na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy OOS wystąpił do organów współuczestniczących w postępowaniu tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim z wnioskiem o wydanie opinii dotyczącej przeprowadzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia. Postanowieniem nr WOOŚ.4240.438.2012.AW.2 z dnia 15 listopada 2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wyraził opinię, że dla ww. przedsięwzięcia istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Postanowieniem nr ZNS.4083.32.2012 z dnia 29 listopada 2012 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Mieście Lubawskim stwierdził, że dla ww. przedsięwzięcia jest potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wobec powyższego, podzielając ocenę ww. organów, Wójt Gminy Biskupiec postanowieniem Nr BGK.6220.7.3.2012 z dnia 4 grudnia 2012 r., wydanym na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy OOS, postanowił nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia

na środowisko. Postanowienie o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, jak też na tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo. Jednocześnie, postanowieniem z dnia 4 grudnia 2012 r. Nr BGK.6220.7.4.2012 Wójt Gminy Biskupiec zawiesił postępowanie administracyjne do czasu przedłożenia raportu oddziaływania na środowisko. Postanowienie o zawieszeniu przedmiotowego postępowania zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, jak też na tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo.

W dniu 25 czerwca 2013 r. Spółka A.E. Wind z siedzibą w Warszawie złożyła raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W związku powyższym postanowieniem z dnia 26 czerwca 2013 r. Nr BGK.6220.7.8.2012.2013 Wójt Gminy Biskupiec postanowił podjąć zawieszony postanowienie administracyjne. Postanowienie o podjęciu zawieszonych postępowania zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo.

W myśl art.62 ustawy OOŚ w procesie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na: a) środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, b) dobra materialne, c) zabytki, d) wzajemne oddziaływanie między ww. elementami. Z powyższych względów przeprowadzona w niniejszej sprawie ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i obszary Natura 2000, odwołuje się do ww. czynników w sposób łączny, opierając wnioski tej oceny o metodę zintegrowanego podejścia. Wynikami dla powyższej oceny, przyjmującymi postać uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia są: określenie możliwości oraz sposobów zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie wymaganego zakresu monitoringu. Stosownie do definicji zawartej w art.3 ust.1 pkt 8 ustawy OOŚ, ocena taka obejmuje w szczególności: 1) weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, 2) uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień, 3) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Czynności powyższe stanowią główne determinanty postępowania dowodowego w niniejszej sprawie. Zgodnie z art.79 ustawy OOŚ przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Mając powyższe na uwadze, obwieszczeniem znak: BGK.6220.7.9.2012.2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Wójt Gminy Biskupiec zawiadomił o wyłożeniu od dnia 1 lipca 2013 r. raportu oceny oddziaływania na środowisko inwestycji pn. „Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gmina Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, gmina Kisielice powiat Iławski, woj. warmińsko-mazurskie” oraz możliwości składania w terminie 21 dni uwag i wniosków dotyczących planowanego przedsięwzięcia. Obwieszczenie wywieszono zostało na tablicy Urzędu Gminy w dniach 1.07.2013 r. – 26.07.2013 r., zgodnie z wymogiem art.33 ust.1 ustawy OOŚ. W określonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Jednocześnie pismem z dnia 28 czerwca 2013 r. organ prowadzący wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ Olsztyn) i Państwowego Powiatowego

Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia.

Obwieszczenie informujące o udziale społeczeństwa oraz o wystąpieniu do organów współuczestniczących w niniejszym postępowaniu administracyjnym, tzn. RDOŚ w Olsztynie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim zostało opublikowane w dniu 27 czerwca 2013 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szvarcenowo.

Opinią sanitarną Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Nr ZNS.9083.37.2013 z dnia 21 sierpnia 2013r. pozytywnie zaopiniował warunki realizacji planowanego przedsięwzięcia.

W toku prowadzonego postępowania, Wójt Gminy Biskupiec pismem z dnia 28.06.2013 r. znak: BGK.6220.7.11.2012.2013, zgodnie z art. 77 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r., wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (dalej RDOŚ w Olsztynie) o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowej inwestycji.

W toku postępowania uzgodnieniowego przedłożono:

- raport o oddziaływaniu na środowisko (dalej raport ooś) dla projektowanego zespołu elektrowni wiatrowych „FW Biskupiec” wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębie miejscowości: Czachówki, Piotrowice, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szvarcenowo, gm. Biskupiec Pomorski, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, powiat iławski, woj. warmińsko-mazurskie. (kier. opracowania dr inż. Iwona Łażniewska, Pracownia Badań Środowiskowych ACER, Stawiguda k/Olsztyna czerwiec 2013),
- uzupełnienie do raportu ooś z dnia 16.10.2013r. na wezwanie RDOŚ w Olsztynie WOOŚ.4242.59.2013.AB.6,
- uzupełnienie do raportu ooś z dnia 28.05.2014 r., na wezwanie RDOŚ w Olsztynie WOOŚ.4242.59.2013.AB.16,
- uzupełnienia do treści raportu ooś w zakresie oddziaływania na awifaunę (dodatkowe badania i analizy), przedłożone w dniach 13.10.2014 r., 28.10.2014 r. i 15.12.2014 r.

Postanowieniem Nr WOOŚ.4242.59.2013.AB.48 z dnia 29 stycznia 2015 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uzgodnił środowiskowe warunki realizacji przedsięwzięcia.

Ponieważ postępowanie wyjaśniające prowadzone przez RDOŚ wpłynęło na zmianę treści raportu, procedura udziału społecznego i związana z tym możliwość wglądu do raportu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zostały ponowione. Obwieszczeniem z dnia 23 lutego 2015 r. Wójt Gminy w Biskupcu zawiadomił o wyłożeniu od dnia 2 marca 2015 r. r. raportu oceny oddziaływania na środowisko wraz z uzupełnieniami do publicznego wglądu oraz możliwości składania w terminie 21 dni uwag i wniosków dotyczących planowanego przedsięwzięcia. Obwieszczenie informujące o udziale społeczeństwa zostało opublikowane w dniu 24 lutego 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szvarcenowo.

W dniach 11 – 13 marca 2015 r. w miejscowościach Podlasek, Szvarcenowo, i Piotrowice zostały ponadto przeprowadzone przez Wójta Gminy Biskupiec spotkania informacyjne odnośnie farmy wiatrowej planowanej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach..

W nawiązaniu do ww. obwieszczenia wpłynęły uwagi następujących osób:

- Pan Adam Standarski, osoba nie będąca stroną postępowania, uwaga złożona w dniu 30 marca 2015 roku, po terminie
- Państwo Joachim i Garbiela Standarscy, osoby nie będące stroną postępowania, uwaga złożona w dniu 30 marca 2015 roku, po terminie
- Pan Marek Mączyński i Kazimiera Mączyńska, osoby nie będące stroną postępowania, uwaga złożona w dniu 8 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Państwo Dorota, Tomasz Kreft, uwaga złożona w dniu 3 marca 2015 roku;
- Państwo Katarzyna, Dariusz Rutkowscy, uwaga złożona w dniu 06 marca 2015 roku;
- Pan Radosław Rutkowski, osoba nie będąca stroną postępowania, uwaga złożona w dniu 06 marca 2015 roku;
- Sołtys wsi Szwarcenowo Pani Irena Klinicka, uwaga wniesiona w dniu 2 marca 2015 roku;
- Mieszkańcy Szwarcenowa (podpisy 159 osób - imiona i nazwiska w aktach sprawy), uwaga wpłynęła w dniu 2 marca 2015 r.;
- Państwo Maria, Stanisław Malec, osoby nie będące stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Państwo H.R. Świątkowscy, Pana Michał Kubicki, osoby nie będące stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Pan Radosław Rutkowski, osoba nie będąca stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Pan Daniel Klinicki, osoba nie będąca stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Państwo Henryk i Halina Komsta, (dane adresowe w aktach sprawy), osoby nie będące stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie;
- Państwo Katarzyna i Dariusz Rutkowscy, osoby nie będące stroną postępowania, uwaga wpłynęła w dniu 10 kwietnia 2015 roku, po terminie.

Jak wynika z powyższego zestawienia, znacząca część uwag została wniesiona po upływie wyznaczonego terminu, ponadto część z nich skierowana została do Przewodniczącej Rady Gminy oraz Rady Gminy.

Opinię dla przedsięwzięcia „Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gm. Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obrębie Trupel, gmina Kisielice powiat iławski, woj. warmińsko-mazurskie”, przedstawił ponadto w dniu 7 marca 2015 r. Komitet Ochrony Orłów, stowarzyszenie uczestniczące w niniejszym postępowaniu na prawach strony

Zgodnie z art. 35 ustawy OOS, uwagi lub wnioski złożone po upływie terminu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 7 (tj. terminu 21 dni na wypowiedzenie się w sprawie), pozostawia się bez rozpatrzenia.

Zgłoszone uwagi zawierały stanowiska przeciw budowie farmy wiatrowej i dotyczyły następujących zagadnień:

- 1) spadku wartości nieruchomości wnoszących uwagi w związku z realizacją przedsięwzięcia,
- 2) obaw o przekroczenie standardów jakości środowiska,
- 3) negatywnego oddziaływania na krajobraz,
- 4) niezachowania minimalnych odległości turbin wiatrowych od terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- 5) negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000,
- 6) naruszenia lub niezachowania procedur konsultacji z mieszkańcami,
- 7) wadliwego ustalenia przeznaczenia terenu pod funkcje energetyki wiatrowej,
- 8) wpływu na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

W ocenie tut. organu zgłoszone uwagi nie mogą stanowić podstawy dla odmowy wydania niniejszej decyzji. Miały one jednakże znaczenie dla ustalenia wytycznych do projektu budowlanego oraz obowiązków inwestora w zakresie zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko oraz monitoringu. Uwagi te stały się również podstawą dla zmiany przez inwestora treści żądania zawartego we wniosku.

Przepisy polskiego prawa nie regulują minimalnych odległości turbin wiatrowych od terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W piśmie z 19 sierpnia 2013 roku (znak: Ref.Ares(2013)2893477 – 19/08/2013) Dyrekcja Generalna ds. Energii Komisji Europejskiej wskazuje, że: „Energia wiatrowa jest jednym z najbardziej opłacalnych źródeł energii odnawialnej i odgrywa znaczącą rolę w wielu państwach członkowskich UE.”, a dalej: „W prawie unijnym nie ma przepisów regulujących minimalną odległość, która powinna być zachowana między turbinami wiatrowymi a budynkami mieszkalnymi. Według naszej wiedzy nie ma naukowych dowodów na to, że turbiny wiatrowe mają jakikolwiek bezpośredni niekorzystny wpływ na zdrowie”. W przedmiotowym piśmie odniesiono się również do często powtarzających się zarzutów dotyczących minimalnej odległości turbin od zabudowy mieszkalnej na terenie Niemiec: „Ustawodawstwo w Niemczech nie zawiera przepisów dotyczących minimalnej odległości instalacji wiatrowych od obszarów mieszkalnych lub budynków mieszkalnych czy rolniczych.”

Planowany rozstaw turbin został dobrany przede wszystkim, zgodnie z przyjętą powszechnie praktyką w tym zakresie, w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Zgodnie z przywołanym rozporządzeniem tereny zabudowy zagorodowej podlegają ochronie akustycznej na poziomie 45 dB w porze nocnej oraz 55 dB w porze dnia. Na podstawie wykonanej przedrealizacyjnej analizy akustycznej, tzn. wg prognozowanych wyliczeń w porze nocnej praca zespołu turbin nie przekroczy norm dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w ww. rozporządzeniu na granicach istniejących terenów zabudowy. Powyższe analizy zostaną szczegółowo zweryfikowane w czasie wykonania badań porealizacyjnych, których obowiązek wykonania nałożono na inwestora w osnowie niniejszej decyzji. Podkreślenia również wymaga fakt, że dokumentacja przedłożona przez inwestora na etapie niniejszej procedury została zweryfikowana i pozytywnie zaopiniowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, których stanowisko tut. organ w pełni podziela. Inwestor przedstawił ponadto takie technologie i rozwiązania, które spowodują zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla terenów objętych ochroną akustyczną. W niniejszej decyzji zostały narzucone na inwestora wymagania, które musi uwzględnić przy realizacji przedmiotowej inwestycji. Został również nałożony obowiązek przeprowadzenia pomiarów kontrolnych w zakresie emisji hałasu, który musi zostać wykonany przez jednostkę posiadającą państwową akredytację.

Wypowiedzi wnoszących uwagi względnie oddziaływania na krajobraz, mają charakter subiektywny i nie poddają się weryfikacji za pomocą obiektywnych kryteriów. Stąd nie mogły zostać uwzględnione.

Zagadnienie spadku wartości nieruchomości wywołanego, zdaniem wnoszących uwagi, powstaniem farmy wiatrowej, nie stanowi przedmiotu sprawy o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Teza taka ma swoje potwierdzenie w orzecznictwie. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie C-420/11 (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Oberster Gerichtshof — Austria) — Jutta Leth przeciwko Republik Österreich i Land Niederösterreich, który zachowuje aktualność w obowiązującym stanie prawnym, „artykuł 3 dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, (...), należy interpretować w ten sposób, iż przewidziana w tym przepisie ocena oddziaływania na środowisko nie obejmuje oceny oddziaływania danego przedsięwzięcia na wartość dóbr materialnych.”

Z przeprowadzonej w niniejszej sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że w obszarze związanym ze stałym pobytom ludzi będą dotrzymane standardy jakości środowiska, jak też nie będą występować oddziaływania powodujące negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi. Powyższe ma swoje potwierdzenie również w pozytywnej opinii organu Inspekcji Sanitarnej, którą tut. organ w pełni podziela. Podstawą dla powyższych ustaleń są przede wszystkim analizy i obliczenia przedstawione w raporcie oceny oddziaływania na środowisko, który, po uzupełnieniach, stanowi zdaniem Wójta Gminy Biskupiec wystarczającą podstawę dla możliwości stanowczego orzeczenia w niniejszej sprawie. Uwagi wymaga również w tym kontekście, że w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych: „Raport nie jest dokumentem urzędowym, zawiera jednak wiadomości specjalistyczne, wymagające odpowiedniej wiedzy specjalistycznej w tym zakresie. Ich podważanie nie może być więc gołostowne i opierać się na przypuszczeniach strony skarżącej - nieopartych na odpowiednich ocenach (badaniach) specjalistycznych - lub hipotetycznym wystąpieniu ewentualnych przyszłych zagrożeń (uciążliwości) dla środowiska.” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 czerwca 2012 r. sygn. II OSK 464/2011, podobnie - wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 31 marca 2011 roku sygn. II SA/Lu 845/2010.) Wnoszący uwagi na potwierdzenie swoich tez nie przedstawili dowodów, które mogłyby podważyć zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko wraz z jego uzupełnieniami odnosi się szczegółowo do zagadnień dotyczących oddziaływania inwestycji na obszary chronione oraz na ptaki i nietoperze, które są zasadniczymi receptorami oddziaływań powodowanych przez farmę wiatrową. Zaznaczyć należy, że nałożony na inwestora – wskazany w sentencji niniejszej decyzji – obowiązek prowadzenia 20-letniego nadzoru ornitologicznego oraz standardowych monitoringuów porealizacyjnych w zakresie ornitofauny oraz chiropterofauny pozwala na weryfikację badań przedrealizacyjnych oraz podjęcie ewentualnych działań minimalizujących już na etapie eksploatacji przedsięwzięcia. Wskazać należy również, że z prowadzonych dotychczas badań nie wynika aby eksploatacja turbin wiatrowych wpływała negatywnie, bądź też utrudniała wypas bydła albo utrudniała ze względu na oddziaływania prowadzenie produkcji rolniczej. Na okoliczności powyższe przywołane zostały przez inwestora wyniki monitoringuów prowadzonych dla innych farm wiatrowych. Danym tym, z uwagi na ich empiryczny charakter, tut. organ dał w pełni wiarę.

W niniejszej sprawie zostały w pełni dopełnione wymagania w zakresie jawności informacji o środowisku i jego ochronie, dokumentacji dotyczącej przedsięwzięcia, jak i procedury udziału społeczeństwa. Postępowanie było w związku z tym prowadzone sposobem transparentny i otwarty dla społeczeństwa. Nie można zgodzić się więc z zarzutami uchybień w tym zakresie. Realizacja żądań wnoszących uwagi stałaby w sprzeczności z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.), prowadząc do naruszenia interesów innych właścicieli nieruchomości i ich praw do zagospodarowania, w tym zabudowy, tych nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem.

Komitet Ochrony Orłów zarzucił dokumentacji przedstawionej przez wnioskodawcę wady dotyczące metodyki oraz wyników badań i obserwacji przedrealizacyjnych, jak też prognoz w zakresie śmiertelności ptaków z powodu kolizji z turbinami. Zakwestionował również analizy i środki łagodzące dla niektórych gatunków ptaków (orlik krzykliwy, błotniak stawowy, żurawie, gęsi, czajki, bocian biały, myszołów, orzeł bielik, kania czarna), w szczególności ptaków drapieżnych. Pismem z dnia 24.06.2015 roku do uwag tych odniósł się inwestor, przedstawiając dodatkowe opinie eksperckie (P. Zielińskiego). W ocenie tut. organu uwagi Komitetu Ochrony Orłów nie mogą stanowić podstawy dla wydania niniejszej decyzji. Pod ich wpływem zostały jednakże określone tak w uzgodnieniu RDOŚ, jak i w treści niniejszej decyzji dodatkowe obowiązki prewencyjne, polegające przede wszystkim na okresowym wyłączaniu niektórych elektrowni wiatrowych, działania łagodzące oddziaływanie na ptaki i nietoperze, w tym

dotyczące fazy budowy, jak też w sposób szczególny rozbudowano wymagania dotyczące nadzoru ornitologicznego oraz monitoringu porealizacyjnego, co w ocenie organu pozwoli na weryfikację wszystkich elementów, co do których mogą obecnie istnieć wątpliwości lub rozbieżności naukowe. Wójt Gminy Biskupiec uznał przy tym za wiarygodne i miarodajne ww. wyjaśnienia inwestora, poparte wynikami monitoringów i danymi naukowymi dotyczącymi farm duńskich (Klim Fjordholme) oraz polskich farm: Karcino, Gniezdzewo, Kamionka, Kisielice – Łodygowo, Lake Ostrowo, Tychowo. W zakresie powyższym tut. organ podziela ponadto stanowisko RDOŚ, jako organu specjalistycznego, uznając się dodatkowo, z racji charakteru tego stanowiska (uzgodnienie), związanym jego treścią. Dotyczy to również oceny co do zupełności i adekwatności materiału dowodowego, jak też wystarczalności wyjaśnień Inwestora dla usunięcia wątpliwości i zarzutów Komitetu Ochrony Orłów. Nałożone dodatkowe obowiązki, w tym długookresowy stały specjalistyczny nadzór w fazach budowy i eksploatacji, zdaniem tut. organu odpowiadają zasadzie przezorności i są przejawem jej prawidłowego stosowania. Wyjaśnienia Inwestora i wynikające z nich zobowiązania należy ponadto uznać za przejaw odpowiedniego, apriorycznego zarządzania emisjami i oddziaływaniami, jakie będą powodowane budową i eksploatacją farmy.

W ocenie Wójta Gminy Biskupiec na aprobatę zasługują również zastosowane przez Wnioskodawcę metodyki określania wpływu na środowisko, w szczególności związane z oddziaływaniem na awifaunę i chiropterofaunę, które stanowiły podstawę dla prognoz w zakresie śmiertelności ptaków i nietoperzy wskutek kolizji z urządzeniami farmy wiatrowej. Wbrew twierdzeniom Komitetu, zarówno już stosowane jak i projektowane wytyczne metodyczne, tu: autorstwa Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej lub P. Chylareckiego, szczególnie wydane pod auspicjami Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, również z uwagi na powszechne powoływanie w literaturze fachowej i powszechne stosowanie, uznać należy za wiarygodne i miarodajne, pozwalające na konfrontację prognoz oddziaływań z praktycznymi doświadczeniami z fazy eksploatacji innych farm wiatrowych.

W świetle ww. metodyk tut. organ uznaje za wiarygodne i odpowiadające zasadzie przezorności prognozy śmiertelności podane w raporcie (wartości roczne bazujące na parametrze mediany (q 50%) w wielkości 85 os/rocznie, i wyjaśnieniach (prognozowana śmiertelność ptaków szponiastych $0,1 \times 3,0 \text{ MW} \times 24 \text{ turbiny} = 7,2 \text{ osobnika na rok}$), opatrzone metodycznymi i porównawczymi wyjaśnieniami Wnioskodawcy. Podziela również pogląd inwestora, iż nie należy spodziewać się, aby główna struktura użytkowania gruntów zmieniła się w stopniu, który mógłby okresowo lub trwale zmieniać rozmieszczenie stanowisk lęgowych i żerowisk ptaków. Znaczna część cennych siedlisk żerowiskowych dla kluczowych ptaków lęgowych to użytki zielone czy nieużytki, których trwałość w strukturze użytkowania gruntów wynika między innymi ze specyficznych uwarunkowań glebowo – siedliskowych (gleby torfowe, murszowe, mułowo – torfowe, wysoki poziom wód gruntowych). Takie warunki nie predysponują tych terenów pod inne formy użytkowania.

W decyzji uwzględniono również wymóg ochrony. w tym oceny i ochrony potencjału ostoi IBA Jezioro Karaś.

Odnośnie do raportu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym obszary Natura 2000, Wójt Gminy Biskupiec uznaje, że przedstawiony raport, po uzupełnieniach i wyjaśnieniach przedstawionych w toku postępowania, odpowiada pod względem struktury treści art.66 ustawy OOS, a jego ustalenia są spójne, logiczne i przekonujące. Ustaleń dokonano także w łączności z informacjami ze standardowych formularzy danych opisujących obszary Natura 2000, na które oddziałuje przedsięwzięcie.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz obszary Natura 2000 została oparta o ustalenia faktyczne i poglądy naukowo-badawcze zawarte w przedstawionym przez wnioskodawcę raporcie o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Dokonując oceny całokształtu zebranych w niniejszej sprawie dowodów tut. organ podzielił także w całości ustalenia i ocenę przedstawioną w opiniach organów współdziałających.

W ramach wariantowania analizowane były dwa warianty lokalizacyjne: „A” i „B”. Pierwotny wariant „A” zakładał budowę 28 turbin o mocy nominalnej pojedynczej turbiny po 3 MW. Jednakże na podstawie częściowych wyników monitoringu przedrealizacyjnego ptaków, które wskazały na to, że część obszaru jest żerowiskiem błotniaka stawowego, bociana białego, orlika krzykliwego, jest miejscem przystankowym w okresie migracji oraz sąsiaduje ze stanowiskami lęgowymi kani czarnej i błotniaka stawowego, zrezygnowano z lokalizacji 4 elektrowni wiatrowych. Ponadto w wariacie „A” konieczne byłoby wprowadzenie zabiegów minimalizujących negatywny wpływ na nietoperze. Dla tego wariantu stwierdzono również przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu w czterech punktach referencyjnych. Mając na uwadze powyższe, Inwestor odrzucił ten wariant z dalszego postępowania projektowego. Do realizacji przyjęto wariant „B”, który zakładał rezygnację z 4 konfliktowych elektrowni wiatrowych, a pozostałe 24 elektrownie zmieniły częściowo swoją lokalizację, dostosowując ją do wymogów środowiskowych, zaleconych na etapie monitoringu przedrealizacyjnego.

Ze względu na fakt, że powierzchnia „Szwarcenowo” jest oddzielona od reszty farmy wiatrowej, przebiegającym w osi południowej rynnowym jeziorem Trupel, wykonano wariantowanie przebiegu trasy linii kablowej. Ze względu na barierę topograficzną w postaci jeziora, rozważano przeprowadzenie linii kablowej krótszą trasą prowadzącą przez jezioro Trupel (wariant „K-1”) lub dłuższą trasą ok. 6-7 km, omijającą jezioro. Do realizacji przyjęto wariant „K-1”, w którym wyznaczono trasę tak, aby w jak najkrótszy sposób połączyć wszystkie elektrownie wiatrowe. Na odcinku ok. 140 m linia kablowa będzie poprowadzona pod płytkim i wąskim przesmykiem jeziora Trupel. W sentencji postanowienia wskazano, aby przekroczenie jeziora odbyło się metodą przewiertu sterowanego, co nie będzie wiązało się z zanieczyszczeniem wód jeziora oraz ze zniszczeniem siedlisk nadjeziornych. Łączna długość przewiertu wyniesie ok. 200 m.

Wariant „K-1” jest jednocześnie korzystniejszy dla środowiska niż wariant „K-2”. Połączenie pomiędzy powierzchnią „Szwarcenowo”, a pozostałą częścią farmy wiatrowej będzie miało długość jedynie 370 m. To połączenie w wariacie „K-2”, obchodzące długie płośno jeziora Trupel miałyby długość ok. 8700 m. Przebieg trasy w wariacie „K-1” nie koliduje z cennymi siedliskami przyrodniczymi oraz stanowiskami archeologicznymi, co miałyby miejsce przy wariacie „K-2”. W przypadku drugiego wariantu, kolidowałby on z cennymi siedliskami przyrodniczymi na długości ok. 1385 m oraz z trzema stanowiskami archeologicznymi. Ponadto, przy wykonywaniu przewiertu sterowanego nie będzie występowało pylenie, nie będą powstawały masy ziemne oraz będzie znacznie krótszy czas oddziaływania fazy realizacji inwestycji.

W związku z powyższym, warianty „B” i „K-1” zostały wskazane do realizacji, a w świetle ustaleń wynikających z raportu, są jednocześnie wariantami najkorzystniejszymi dla środowiska.

Odnosnie do oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska, w fazach: budowy, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, tut. organ, współdziałając z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, ustalił i zważył co następuje:

Realizacja i likwidacja przedmiotowej inwestycji wiązać się będzie z emisją substancji do powietrza, emisją hałasu i drgań, wytwarzaniem ścieków oraz odpadów, a także z oddziaływaniem na gleby. Eksploatacja przedsięwzięcia będzie wiązała się również z oddziaływaniem na awifaunę, nietoperze i krajobraz.

W obrębie placów montażowych zorganizowane zostaną zaplecza budowy oraz bazy materiałów i postoju maszyn. Wyodrębnione zostaną dodatkowe trzy tymczasowe zbiorcze place budowy dla trzech grup turbin powiązanych lokalizacyjnie: na zachodzie dla turbin 1-7

i 19, w centralnej części przedsięwzięcia dla turbin 8-13, 16, 20-24 i GPZ oraz na powierzchni „Szwarcenowo” dla turbin 14, 15, 17 i 18. Aby zapewnić ochronę środowiska przyrodniczego w jak największym stopniu, zobowiązano inwestora, aby zaplecza budowy lokalizować poza terenami w pobliżu cieków wodnych i jeziora Trupel, poza obszarami w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz poza terenami leśnymi lub ich sąsiedztwem. Na placu budowy powstanie zaplecze kontenerowe w celu zlokalizowania w nim szatni, biura oraz doraźnego składowania narzędzi. Place zostaną wyposażone w toalety przenośne oraz kontenery na odpady komunalne. Na czas eksploatacji pozostanie plac manewrowy, a pozostałe tereny pod główne siedziby zaplecza budowy i tymczasowe (przy turbinach) zostaną rozebrane i zrekultywowane.

Na placu budowy nie będą powstawały ścieki technologiczne. Gotowy beton będzie dostarczany z wytwórni zewnętrznej. Również podczas kopania rowów pod trasy kablowe i fundamenty nie wystąpi wytwarzanie ścieków, gdyż nie zajdzie konieczność odpompowywania wody z uwagi na panujące na obszarze warunki hydrogeologiczne. Szacuje się, że podczas realizacji inwestycji na placu budowy będzie pracowało 60-90 pracowników, którzy będą zużywać wodę do celów socjalnych w ilości około 1,8-2,7 m³/dobę. Ścieki bytowe pochodzące z zaplecza budowy odprowadzane będą do szczelnych zbiorników bezodpływowych, a następnie przekazywane będą do unieszkodliwienia uprawnionym podmiotom.

W okresie eksploatacji elektrownie wiatrowe nie będą wykorzystywać wody, surowców i paliw. Elektrownie będą wykorzystywały głównie energię kinetyczną wiatru oraz niewielkie ilości energii elektrycznej dla potrzeb oświetlenia przeszkodowego elektrowni i zasilania automatyki.

Ponieważ prace ziemne prowadzone z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu, maszyn i pojazdów, stwarzają zagrożenie zanieczyszczenia ziemi i wód gruntowych substancjami ropopochodnymi, w decyzji nakazano stosować maszyny i sprzęt w dobrym stanie technicznym oraz wyposażać plac budowy w środki umożliwiające szybkie zebranie ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych i syntetycznych. Teren placu montażowo-manewrowego oraz zbiorczego zaplecza budowy wraz z parkingiem powinien być utwardzony. Na placach budowy nie przewiduje się tankowania pojazdów. Jedynym wyjątkiem będzie konieczność uzupełniania paliwa dźwigu. Dlatego zobowiązano inwestora aby wykonawca prac wyposażony był w odpowiednie sorbenty do strącania zanieczyszczeń, zwłaszcza ropopochodnych (np.: paliw, smarów) i syntetycznych (np.: olejów).

W trakcie realizacji wykonane zostaną wykopy pod fundamenty na głębokość ok. 3–4 m p.p.t. Dla jednego fundamentu wybrany zostanie grunt w ilości ok. 2000 m³, a do jego wykonania przewiduje się zużycie betonu w ilości ok. 2000 m³ i około 140 Mg stali zbrojeniowej. Ziemia z wykopów pod kable zostanie wykorzystana w całości do ich zasypania. Nadmiar urobku z wykopów będzie stanowić odpad. W fazie budowy nastąpią powierzchniowe i liniowe przekształcenia wierzchnich warstw litosfery, obejmujące głównie tereny rolne. Tereny przekształcone podczas budowy linii kablowych, po zrealizowaniu inwestycji zostaną zrekultywowane i przywrócone do poprzedniego użytkowania.

Praca ciężkiego sprzętu budowlanego może wywołać drgania i wibracje w strefie prowadzonych prac oraz w obszarze kilkudziesięciu metrów od strefy pracy urządzeń. Jednakże ich występowanie będzie krótkotrwałe, a ze względu na dużą odległość zabudowy mieszkalnej od placu budowy, nie prognozuje się zagrożeń wibracjami dla najbliższych budynków i przebywających w nich ludzi.

Realizacja planowanej inwestycji wiązać się będzie z pogorszeniem jakości powietrza w wyniku emisji substancji zanieczyszczających z procesu spalania paliw w silnikach samochodów oraz innych pojazdów i maszyn wykorzystywanych przy pracach budowlanych (np. koparek, ładowarek, spycharek). Ponadto, podczas prac ziemnych i transportu urobku, może wystąpić zjawisko pylenia. Ww. emisja będzie miała charakter lokalny, krótkotrwały i ustąpi niezwłocznie po zakończeniu prac budowlanych.

W trakcie prac związanych z realizacją inwestycji wystąpi również emisja hałasu

do środowiska, związana z pracą maszyn budowlanych oraz środków transportu. W celu zminimalizowania tych uciążliwości, w sentencji decyzji wskazano, aby prace budowlane, z wyjątkiem transportu elementów wielkogabarytowych oraz uwarunkowanych technologicznie prac w zakresie wylewania fundamentów, prowadzić jedynie w godzinach dziennych, z zastosowaniem sprawnego technicznie sprzętu, który będzie wyłączany podczas przerw w pracy.

Negatywne oddziaływania ograniczone będą do terenu budowy inwestycji i ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

W fazie budowy powstawać będą również odpady, m.in. beton, gruz betonowy, złom, kable, sorbenty, materiały filtracyjne, tworzywa sztuczne, opakowania z metali, drewna, z tworzyw sztucznych, żelazo, stal, ziemia. Odpady te gromadzone będą selektywnie w kontenerach lub pojemnikach, co zminimalizuje ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Kontenery, codziennie po zakończeniu prac, będą przykrywane plandeką w celu zapobiegania pyleniu i zamknięciu, co mogłoby spowodować wycieki substancji do gruntu. Po zakończeniu prac budowlanych odpady zostaną zagospodarowane przez firmę wykonawczą. Odpady niebezpieczne będą gromadzone w osobnym kontenerze, specjalnie przystosowanym do tego rodzaju odpadów. Po jego wypełnieniu również będą odbierane przez podmioty posiadające stosowne pozwolenia do ich odzysku lub unieszkodliwiania.

Obszar, na którym przeprowadzono inwentaryzację przedinwestycyjną to mozaika terenów uprawnych, niewielkich zalesień, zbiorników i cieków wodnych, najczęściej związanych z płacami siedlisk podmokłych. Dominują tu gatunki bezkręgowców powszechnie występujące. W miejscach przeznaczonych pod zainwestowanie nie stwierdzono gatunków chronionych bezkręgowców, wymienionych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG. W obrębie analizowanych powierzchni nie stwierdzono gadów, natomiast zaobserwowano występowanie 7 gatunków płazów, tj. rzekotki drzewnej, kumaka nizinnego, grzebiuszki ziemnej, ropuchy szarej, żaby trawnej, żaby moczarowej, żab zielonych (jeziorkowej i wodnej). Wszystkie wymienione gatunki objęte są ścisłą ochroną gatunkową, a kumak nizinny jest gatunkiem objętym ochroną w ramach sieci Natura 2000. Stanowiska płazów to niewielkie enklawy podmokłych łąk i nieużytków wśród mozaiki upraw. W obrębie analizowanych obszarów, za wyjątkiem kreta, nie stwierdzono występowania innych chronionych gatunków ssaków.

Największe zagrożenia dla występujących na tym terenie zwierząt będzie miała faza realizacji inwestycji. Na etapie budowy może dojść do czasowego płoszenia zwierząt oraz przekształcenia potencjalnych żerowisk. W ramach prac nie przewiduje się zasypywania śródpolnych oczek i okresowo podmokłych obniżzeń. W związku z powyższym w decyzji wskazano, iż: prace montażowo-budowlane, związanych z przekształcaniem siedlisk należy wykonywać w okresie pozalęgowym, tj. poza terminem od 1 marca do końca sierpnia; należy zapewnić nadzór ornitologa; w celu zabezpieczenia wykopów przed przypadkowym wpadaniem zwierząt, należy je w miarę postępu prac na bieżąco przykrywać ziemią oraz prowadzić systematyczną ich kontrolę pod kątem uwięzionych w nich zwierząt, a w razie konieczności zwierzęta przenosić poza strefę prowadzonych prac. Po zakończeniu prac budowlanych teren należy uporządkować i przywrócić do stanu jak najbardziej zbliżonego do pierwotnego.

Realizacja przedsięwzięcia nie wymaga wycinki drzew. Lokalizacje wszystkich elektrowni wiatrowych oraz trasę linii kablowej zostaną wytyczone bez szkody dla istniejących zadrzewień. W celu uniknięcia kolizji z drzewami, większość dróg serwisowych wytyczona została w osi dróg publicznych oraz gruntowych. Zjazdy z drogi powiatowej, wzdłuż której rośnie chroniona aleja dębowa (pomnik przyrody nr 379) zostanie zaprojektowany w sposób nie kolidujący z drzewami. W celu ochrony istniejących na analizowanym terenie drzew, w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie należy składować urobku ziemnego, materiałów budowlanych oraz odpadów powstałych podczas budowy elektrowni i infrastruktury z nią związanej. Wykopy należy prowadzić w taki sposób, aby nie uszkodzić systemu korzeniowego sąsiadujących z nim drzew.

Na powierzchni objętej opracowaniem stwierdzono jedno siedlisko objęte ochroną i jest nim grąd *Tilio-Carpinetum* – siedlisko naturalne kod 9170-2, jednakże elementy inwestycji nie kolidują z tym siedliskiem. Najbliższa elektrownia wiatrowa będzie zlokalizowana w odległości ok. 1 km. Ponadto na terenie pod planowane przedsięwzięcie stwierdzono kilka obszarów o najwyższej wartości przyrodniczej, m.in. ols porzeczkowy, występujący w trzech płatach w zagłębieniach bezodpływowych śródpolnych oraz dębową aleję przydrożną na powierzchni „Piotrowice”. Żadne z wymienionych obszarów nie jest narażone na zniszczenie w wyniku prac ziemnych lub ewentualnego lokalnego obniżenia wód podziemnych.

Wzdłuż trasy linii kablowej nie stwierdzono występowania stanowisk roślin chronionych. Stanowisko grążela żółtego *Nuphar lutea* na jeziorze Trupel nie będzie zagrożone, gdyż przejście planuje się pod dnem przesmyku jeziora z zastosowaniem technologii przewiertu horyzontalnego sterowanego. Metoda przewiertu sterowanego pozwala odsunąć prace ziemne o kilkadziesiąt metrów od strefy litoralu i pasa szuwarów, nie zagrażając tym samym faunie z nim związanej. Inwestor na miejsce przejścia przez jezioro wybrał największe miejsce, w punkcie gdzie pas szuwarów jest obecnie silnie zdegradowany. Przebiegi dróg dojazdowych i linii kablowych SN zostały wytyczone z ominięciem kompleksów leśnych, obszarów o wysokiej kategorii przyrodniczej, stanowisk roślin chronionych.

Na obszarze inwestycji licznie występują stanowiska archeologiczne, jednakże żaden element infrastruktury towarzyszącej oraz same lokalizacje turbin w wybranym do realizacji wariantcie nie kolidują z nimi.

Eksploatacja projektowanej farmy wiatrowej nie będzie wywierać szkodliwego wpływu na stan powietrza atmosferycznego, ponieważ w trakcie jej pracy nie zachodzą procesy technologiczne, które powodowałyby emisję pyłów i gazów.

Elektrownie wiatrowe rozmieszczone zostaną pomiędzy miejscowościami Podlasek, Podlasek Mały, Słupnica, Piotrowice i Szwarcenowo, na którym to obszarze znajdują się tereny podlegające ochronie przed hałasem. Występuje tu w większości zabudowa zagrodowa związana z działalnością rolniczą, występująca w skupiskach lub jako rozproszona. Jedynie na obszarze wsi Szwarcenowo, przeważający rodzaj zabudowy określony został jako mieszkaniowy jednorodzinny. Większość elektrowni wiatrowych zlokalizowanych jest na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z którymi turbiny zostały rozmieszczone w odległości co najmniej 500 m od budynków mieszkalnych.

Hałas w środowisku dla badanego obszaru związany jest przede wszystkim z działalnością rolniczą, której największa intensywność występuje w okresie miesięcy wiosennych i letnich. Innym źródłem hałasu kształtującym w decydujący sposób klimat akustyczny terenów planowanej farmy wiatrowej są drogi gminne i droga wojewódzka 538.

Po realizacji inwestycji zmieni się klimat akustyczny na obszarze objętym opracowaniem. W przypadku analizowanego przedsięwzięcia, turbiny wiatrowe nr 1-13, nr 15-17 oraz nr 19-24 będą posiadały moce akustyczne 106,5 dB, zaś moc akustyczna elektrowni wiatrowych nr 18 (działka nr ewid. 141/1, obręb geod. Szwarcenowo) i nr 14 (działka nr ewid. 53/9, obręb geod. Szwarcenowo) należy obniżyć w porze nocy do 103,3 dB.

Z wykonanych obliczeń i analiz wynika, że w przypadku pracy turbiny wiatrowej T14 i T18 z maksymalną mocą akustyczną 103,3 dB, miejsca stałego pobytu ludzi znajdować się będą poza zasięgiem ponadnormatywnego hałasu zarówno w porze dnia i nocy.

Obniżenie emisji hałasu turbiny wiatrowej będzie możliwe dzięki zastosowaniu systemu redukcji hałasu NRS (ang. *Noise Reduction System*). System w sposób aktywny kontroluje pracę turbiny wiatrowej w zależności od aktualnych warunków meteorologicznych, głównie prędkości oraz kierunku wiatru i poprzez zmianę kąta natarcia łopatek turbiny, co wpływa na zmniejszenie jej mocy elektrycznej oraz emisję hałasu. Oprogramowanie kontrolujące turbinę pozwala na dowolną konfigurację momentu aktywacji trybu NRS w dowolnej porze doby oraz roku. Zastosowanie trybu NRS umożliwi dochowanie standardów klimatu akustycznego przy jednoczesnej maksymalizacji produkowanej odnawialnej energii. Przeprowadzona analiza

oddziaływania akustycznego objęła swym zasięgiem 45 punktów recepcyjnych, reprezentowanych głównie przez zabudowę zagrodową, a w dwóch przypadkach przez zabudowę jednorodzinną. Wyniki analizy, przy uwzględnieniu systemu redukcji hałasu dla turbiny nr 18 wykazały, że miejsca stałego pobytu ludzi znajdować się będą poza zasięgiem ponadnormatywnego hałasu. W celu zweryfikowania założeń przedstawionych w raporcie, tutejszy organ nałożył na inwestora obowiązek wykonania porealizacyjnego monitoringu w zakresie oddziaływania akustycznego.

Elektrownie wiatrowe emitują także hałas infradźwiękowy, dla którego brak jest kryteriów określających jego dopuszczalne poziomy w środowisku. Z informacji zawartych w raporcie wynika, że turbiny wiatrowe będą emitowały infradźwięki na bardzo niskim poziomie, zdecydowanie poniżej wartości mogących wpływać na zdrowie ludzi.

Eksploatacja turbin wiatrowych wiąże się z powstawaniem efektu optycznego, związanego z rzucaniem cienia na otaczające tereny przez obracające się łopaty wirnika. Brak jest jednak regulacji prawnych w kwestii związanej z efektem migotania cieni. Omawiany efekt może występować w krótkich okresach dnia, w godzinach porannych i popołudniowych, gdy nisko położone na niebie słońce świeci zza turbiny, a cienie rzucane przez łopaty wirnika są mocno wydłużone. Jest to głównie zauważalne w okresie zimowym, gdy kąt padania promieni słonecznych jest najmniejszy. Efekt ten jest również zależny od kierunku wiatru, gdyż rotor ustawiany jest prostopadle do wiatru. Efekt migotania cienia pochodzący od elektrowni wiatrowych będzie najdłużej występował na zabudowie znajdującej się na północny zachód od miejscowości Piotrowice, znajdującej się w zasięgu oddziaływania turbiny T7. W modelu zbliżonym do warunków naturalnych we wskazanym terenie potencjalny efekt migotania cienia dla tej zabudowy wyniesie 23 h i 59 min. w skali roku.

Potencjalnymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w ramach farmy wiatrowej będą: generator turbiny wiatrowej umieszczony w aluminiowej gondoli na szczycie wieży, transformator, kabel wyprowadzający moc z transformatora biegnący wewnątrz metalowej wieży, podziemna sieć kablowa oraz wewnętrzny główny punkt zasilania. Jednakże wykorzystana technologia w budowie tych urządzeń, zakładająca zastosowanie odpowiednich ekranów, uniemożliwiających wypromieniowanie energii elektroenergetycznej do otoczenia, daje gwarancję, że nie będą one stanowić ponadnormatywnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Dodatkowo generator zlokalizowany będzie na wysokości ok. 120 m nad powierzchnią ziemi. Pole elektromagnetyczne tworzone przez kabel przesyłający energię z generatora do transformatora jest bardzo niewielkie promieniowanie, a dodatkowo osłabiane będzie ekranującym działaniem stalowych górnych elementów wieży i zbrojeniem dolnej jej części, która będzie zbudowana z betonu. Ponadto, linie kablowe IPW, wyprowadzające energię z transformatorów do Głównego Punktu Zasilania, planuje się jako podziemne o średnim napięciu. Linie kablowe o napięciu SN nie generują znaczących pól elektromagnetycznych. Podziemne linie kablowe nie stworzą zagrożenia dla osób korzystających z dróg, wzdłuż których będą znajdować się podziemne linie kablowe. Poza ogrodzeniem GPZ nie wystąpią wartości pól elektromagnetycznych o wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego przekraczających 10 kV/m oraz składowej magnetycznej większej od 60 A/m. Jednocześnie wyjaśnienia wymaga fakt, że wskazana przez Inwestora i uwzględniona przez tutejszy organ w niniejszym postanowieniu zmiana wymiarów budynku GPZ (bez zmiany mocy zainstalowanych w nim urządzeń) nie będzie miała wpływu na zasięg oddziaływania przedmiotowej inwestycji w zakresie promieniowania elektromagnetycznego, hałasu, czy emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Podczas eksploatacji elektrowni wiatrowych będą powstawały odpady związane z pracami konserwacyjnymi. Poza użytymi olejami i smarami technologicznymi odpadami będą filtry olejowe, elementy hamulcowe, świetlówki, metale żelazne, elementy demontowane urządzeń i wież, płyny zapobiegające zamarzaniu. Odpady, jakie powstawać będą w trakcie prowadzenia prac konserwacyjnych elektrowni wiatrowych, nie będą tymczasowo magazynowane na ich terenach. Odpady te będą zabierane przez specjalistyczną firmę

zajmującą się ich odpowiednią utylizacją lub odzyskiem. Odbiór i unieszkodliwianie odpadów powinny być przeprowadzane w sposób uniemożliwiający przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Elektrownia będzie wyposażona w szczelny mechanizm wymiany olei mineralnych.

Wody opadowe z fundamentów oraz dróg odprowadzane będą powierzchniowo do gruntu. W czasie eksploatacji wody opadowe zbierane z nowo wybudowanych stanowisk transformatorowych (mocy i PW) odprowadzane będą za pośrednictwem kanalizacji deszczowej do systemu retencyjno-rozsączającego w obrębie działki lub zbiornika szczelnego. Kanalizacja deszczowa wyposażona zostanie w system separacji wody i oleju, który zapewni oczyszczenie wody deszczowej z zanieczyszczeń ropopochodnych. W celu uniknięcia zanieczyszczenia ziemi substancjami ropopochodnymi, wskazano w sentencji postanowienia, aby pod stanowiskami transformatorów zamontować szczelne misy olejowe o pojemności zapewniającej przyjęcie i zmagazynowanie całego uwolnionego oleju. Zgromadzone zanieczyszczenia ropopochodne w misach oraz systemie separacji wody i oleju będą przekazywane wyspecjalizowanemu przedsiębiorstwu do utylizacji. Ścieki z zaplecza sanitarnego zlokalizowanego w wewnętrznej stacji GPZ będą gromadzone w lokalnym, szczelnym zbiorniku bezodpływowym, którego zawartość będzie okresowo wywożona.

Oddziaływanie fazy likwidacji inwestycji na poszczególne komponenty środowiska będzie bardzo podobne do etapu realizacji. Prace prowadzone podczas likwidacji turbin wiatrowych będą powodowały okresowe pogorszenie jakości powietrza w wyniku emisji substancji zanieczyszczających z procesu spalania paliw w silnikach samochodów i innych pojazdów oraz wzrostem poziomu hałasu. Ponadto, podczas prac ziemnych i transportu rozebranej elektrowni wraz z gruzem, może wystąpić zjawisko pylenia. Etap ten wiązał się z powstaniem szeregu odpadów pochodzących z demontażu elektrowni wiatrowych i infrastruktury towarzyszącej, w większości nadających się do recyklingu materiałowego. Nie nadającym się do recyklingu materiałem będą skrzydła turbin, które wykonywane są z żywicy epoksydowej, wzmacnianej włóknem szklanym. Będą one wymagały złożenia na składowisku odpadów, gdyż laminatu z takiej żywicy nie można poddać depolimeryzacji. Likwidacja GPZ wygeneruje kilkanaście ton urządzeń elektrycznych, które przekazywane zostaną do złomowania. Podczas likwidacji odpady będą selektywnie zbierane. Powstałe odpady niebezpieczne, w postaci m.in. mineralnych olei hydraulicznych, olei silnikowych, sorbentów, materiałów filtracyjnych, odebrane zostaną przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia. Niewielkie ilości ścieków sanitarnych będą zbierane w bezodpływowe zbiorniki i odbierane przez wyspecjalizowaną firmę. Negatywne oddziaływania ograniczone będą do terenu budowy inwestycji i ustaną wraz z zakończeniem prac demontażowych. Powstałe po fundamentach doły wypełnione zostaną substratem glebowym. Likwidacja elektrowni spowoduje powrót krajobrazu do stanu wyjściowego, ustanie oddziaływanie na awifaunę i nietoperze oraz ustanie emisja hałasu generowana przez turbiny wiatrowe. Cały teren inwestycji, do tej pory wyłączony z produkcji rolnej, zostanie zrehabilitowany i przywrócony do pierwotnej funkcji.

Elektrownie wiatrowe jako wysokie konstrukcje są elementami widocznymi z dużych odległości, które zawsze w sposób bezpośredni oddziałują na krajobraz lokalny. Planowane do budowy elektrownie wiatrowe w liczbie 24 sztuk o konstrukcji litego słupa będą miały wysokość maksymalną do 175 m n.p.t. Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na pofalowanej wysoczyźnie o maksymalnych rzędnych wysokościowych od ok. 85 do ok. 110 m n.p.m., na której stosunkowo stromo opadają zbocza, przechodzące w obniżenia terenowe i rynny jezior polodowcowych. W odległości do 2 km od farmy wiatrowej, elektrownie wiatrowe będą elementem dominującym w krajobrazie. W strefie tej znajdują się zabudowania mieszkalne miejscowości: Szwarcenowo, Mała Wólka, Piotrowice, Piotrowice Małe, Piotrowiczki, Czachówki, Fitowo, Biskupiec, Słupnica, Podlasek, Podlasek Mały, Babalice, Małe Babalice, Goryń - kolonia. W odległości ok. 2 km od turbiny T5 znajduje się, wpisane do rejestru zabytków, stanowisko archeologiczne grodziskie wyżynne (dawna Twierdza Krzyżacka) w miejscowości Słupnica oraz Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Las Słupnicki”. W tej strefie

znajduje się także kilka obiektów zabytkowych wpisanych do Rejestru Zabytków, tj. budynki sakralne i historyczne w Biskupcu, Czachówkach, Piotrowicach i Szwarcenowie, dla których nowa dominanta w krajobrazie w postaci wysokich turbin będzie konkurencją w percepcji wizualnej krajobrazu kulturowego. W zasięgu oddziaływania strefy I znalazł się także fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego. W dalszych odległościach od 1 do 4,5 km elektrownie wiatrowe się wyróżniają, nie są za to elementem dominującym. W strefie tej znajdują się zabudowania mieszkalne wsi Trupel, Mózgowo, Gulb, Laseczno Małe, Laseczno, Skarszewo, Wielka Wólka, Wonna, Buczek, Krotoszyny, Zawada, Bielice, Sędzice, Lipinki, Mierzyn, Sumin, Osówko Tymawa Wielka, Wałdowo, Krzywka, Wałdówka, Goryń. W dalszych odległościach turbiny są niemal w całości schowane za horyzontem co związane jest z pagórkowatym terenem jaki cechuje rejon przedsięwzięcia. Przy dobrej pogodzie, w miejscach gdzie brak jest przesłon widokowych widoczne będą jedynie górne części wirnika. W celu zminimalizowania oddziaływania na krajobraz uznano, że należy zastosować te same typy elektrowni wiatrowych o tych samych wymiarach w ramach jednej farmy wiatrowej. Ujednolicone powinny być również kolory elektrowni w ramach farmy wiatrowej. Konstrukcje turbin wiatrowych powinny być pomalowane na jasny kolor nie kontrastujący z otoczeniem oraz nie powinny być wykorzystywane jako nośnik reklamowy.

Realizacja i eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie wiąże się z ryzykiem wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Przedsięwzięcie nie jest zaliczone do zakładów stwarzających zwiększone lub duże zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, tj. awarii z udziałem substancji niebezpiecznych określonych na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Wyniki obliczeń związanych z emisjami powodowanymi przez farmę wiatrową, zawarte w raporcie, wskazują, że jej eksploatacja nie będzie źródłem znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art.135 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania jest dopuszczalne o ile, łącznie: 1) inwestycja dotyczy lub dotyczyła oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej; katalog ten ma charakter zamknięty; 2) z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu. Przedmiot niniejszej sprawy, za wyjątkiem GPZ, nie mieści się w katalogu instalacji, dla których może być utworzony obszar ograniczonego użytkowania. raportu nie wynika ponadto potrzeba tworzenia takiego obszaru.

Przedsięwzięcie nie tworzy kolizji z celami środowiskowymi ochrony wód, określonymi w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy, ani nie będzie czynnikiem ryzyka w odniesieniu do planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Przedsięwzięcie nie będzie również źródłem oddziaływań mogących powodować zmiany klimatu. Scenariusze awaryjne uwzględniają natomiast ewentualność wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych, wywołanych zmianami klimatycznymi.

Teren planowanej farmy wiatrowej, złożonej z 24 turbin, rozciąga się na obszarze o długości ponad 10 km i szerokości ponad 5 km. Położony jest na północ od Biskupca i przylega do dwóch rynnowych jezior Trupel i Dłużek. Obszar planowanej inwestycji stanowi pagórkowaty krajobraz rolniczy, którego dominującym elementem są pola uprawne i użytki zielone. Niewielkie powierzchnie, głównie w obniżeniach terenu, zajmują zbiorowiska zaroślowe i szuwały porastające brzegi niewielkich oczek wodnych. Teren obfituje w tego rodzaju bezodpływowe zagłębienia, często ze stagnującą wodą. Obniżenia terenu i doliny cieków porastają równie często zwarte formacje krzewiaste w formie zarośli łozowych z wierzbą szarą

i uszată. Cennym elementem krajobrazu są występujące wzdłz większości dróg asfaltowych aleje przydrożne, które wraz z zadrzewieniami śródpolnymi stanowi substytut lasu, miejsce schronienia i baz pokarmową zwierząt, a także peni rolę korytarzy ekologicznych. Przedmiotową farm wiatrową planuje się zlokalizowa w niewielkiej odległci (4-5 km) od jeziora Popwko, a także Jeziora Kara (ok. 1,8 km). Całą obszar farmy połony jest w obszarze międzynarodowego korytarza ekologicznego sieci ECONET – 6 m Pojezierza łlawskiego. Pod względem kumulowania si oddziaływania planowana farma wpisuje się w obszar gdzie na przestrzeni ok. 20 km, w kierunku pnocnowschodnim, planowane i zrealizowane farmy tworzą zespół ponad 130 turbin wiatrowych.

W ramach oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko wykonano roczne badania awifauny i chiropterofauny. W trakcie rocznego monitoringu ptaków przeprowadzono kontrole, mające na celu określenie natężenia przelotów ptaków (lokalnych i długodystansowych), określenie pułapów i kierunków przemieszczania się oraz poznania sposobu wykorzystania obszaru przez ptaki w cyklu rocznym. Ptaki obserwowano na sześciu punktach obserwacyjnych, równomiernie rozmieszczonych w obszarze planowanej lokalizacji turbin wiatrowych. W ramach badan wykonano rwniez cenzus rzadkich gatunków łęgowych oraz badania w protokole MPPL. Nietoperze badano w oparciu o „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (Kepel 2009). W tym przypadku prace terenowe obejmowy nasłuchy detektorowe prowadzone na wyznaczonych transektach i punktach nasłuchowych.

Podczas ornitologicznego monitoringu przedrealizacyjnego stwierdzono 157 gatunków ptaków, liczba osobników - 177 701, z czego ponad 73 000 stwierdzono na pułapie kolizyjnym, w tym ponad 28 800 gęsi, ponad 6500 tysiąca czajek, ponad 1000 żurawi, 31 bielików, 47 bocianów. Ponadto znajdują się tutaj miejsca żerowiskowe gęsi, czajek i żurawi. W buforze do 2 km od turbin zlokalizowano 10 stanowisk łęgowych żurawia, 15 stanowisk bociana białego, jedno stanowisko błotniaka stawowego i kani czarnej. W buforze do 6 km znajdują się co najmniej 4 stanowiska orlika krzykliwego, z czego dwa w sąsiedztwie inwestycji 3-4,5 km. W obszarze oddziaływania inwestycji (bufor 2 km) znajdują się żerowiska ww. gatunków.

Obszar planowanej farmy wiatrowej wraz z terenem przyległm ma szczególne znaczenie dla orlika krzykliwego *Aquila pomarina*. Planowana inwestycja może potencjalnie oddziaływa na 4 pary orlika krzykliwego, których rewiry znajdują się w buforze do 6 km od rozpatrywanych lokalizacji turbin. Pnocne stanowisko (w kompleksie lasu na pnocny-zachód od jeziora Trupel) zlokalizowane jest w odległci ok. 3 km od zakłdanych lokalizacji najbliższych turbin oraz południowe (w kompleksie lasu na południowy-wschód od miejscowci Krotoszyny) w odległci ok. 5 km. Lokalizacja pnocnego stanowiska została potwierdzona podczas wyszukiwania gniazd, za lokalizacja południowego rewiru została wyznaczona na podstawie zachowan ptaków (azymut przelotów, obserwacje toków).

W celu wyjaśnienia wątpliwości związanych z wykorzystaniem obszaru inwestycji przez ptaki szponiaste, w rejonie lokalizacji turbin sąsiadujących z obszarem wskazanym w raporcie ooś jako ich żerowisko Inwestor, ponownie zweryfikował obszar „Szwarcenowo”, wykonując dodatkowe badania. Wg autora lokalizacja turbin w tym obszarze nie będzie stanowić zagrozenia dla awifauny. Jak wykazały dodatkowe badania, turbiny nie będą zlokalizowane pomiędzy trasami przelotu na żerowiska, a także nie bd powodowa efektu bariery. Jak podaje autor raportu „przeprowadzone obserwacje pozwalają stwierdzi, że obszary połone w bliskim sąsiedztwie nie są intensywnie wykorzystane przez ptaki szponiaste, z zwłászcza przez orlika krzykliwego. Obserwacje orlika (w okresie łęgowym-szczyt karmienia piskłt) dla przedmiotowego obszaru jednoznacznie potwierdzają, że ptak ten żeruje głównie na łąkach znajdujących się w bliskim sąsiedztwie zajmowanego gniazda.”

Jednakże, przyjęta w raporcie ooś wartośc wspczynnika kolizyjności 0,1 na 1 MW mocy wskazuje, że poziom śmiertelności ptaków szponiastych dla rozpatrywanej farmy może wyniec 7,2 osobnika na rok. Jednak ogólne estymatory śmiertelności nie uwzględniają warunków zewnętrznych w tym rwniez faktycznego użytkowania powierzchni przez ptaki.

Dlatego też prognoza śmiertelności obarczona jest błędem – na co wskazuje także Autor raportu dla rozpatrywanej inwestycji. W opinii tutejszego organu, stwierdzone na badanej powierzchni średnie wykorzystanie przestrzeni przez ptaki szponiaste na poziomie 2,8 os./h należy uznać za ponadprzeciętne. Wobec powyższego wskazano ograniczenia pracy turbiny nr 17 w okresie lęgowym orlika, tj. od 15 kwietnia do 15 września, do czasu zakończenia monitoringu powykonawczego (o ile w jego wyniku nie zaistnieje konieczność podtrzymania wyłączzeń), co znacznie obniży ryzyko kolizji.

Dodatkowo Inwestor zobowiązał się podjąć na własny koszt przeprowadzenie badań w zakresie wpływu farmy wiatrowej na zachowanie orlików. W ramach planowanych badań Inwestor wyposaży w loggery GSM/GPS pary orlików, których gniazda znajdują się w miejscowości Trupel. Przeprowadzone badania będą miały zweryfikować przestrzenne wykorzystanie rewirów przez orliki krzykliwe, a w razie konieczności podjęcia dalszych działań minimalizujących. Znakowania orlików nadajnikami należy dokonać przed uruchomieniem farmy wiatrowej. Czynności związane z chwytem i znakowaniem ptaków należy przeprowadzić w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz z Komitetem Ochrony Orłów (KOO), przez odpowiednio wykwalifikowane osoby, posiadające doświadczenie w badaniach telemetrycznych. Uzyskane dane telemetryczne będą udostępnione RDOŚ i KOO. Opracowane wyniki badań i raporty, podobnie jak wyniki monitoringu porealizacyjnego, będą podlegały udostępnianiu innym podmiotom. Uzyskane informacje o sposobie wykorzystania przestrzeni przez orliki krzykliwe będą wykorzystane na potrzeby wniosku o oddziaływanie przedmiotowej farmy wiatrowej na tę grupę ptaków, a w przypadku takiej konieczności, podjęcia dalszych działań minimalizujących.

W odniesieniu do bielika wskazano, aby poszerzyć zakres monitoringu porealizacyjnego o moduły badań ukierunkowane na gatunki szponiaste. Wyniki tych obserwacji będą podstawą do podejmowania działań w przypadku stwierdzenia oddziaływania negatywnego. Wszelkie działania będą uzależnione od skali i charakteru oddziaływania i mogą dotyczyć okresowego lub całkowitego wyłączania turbin z użytkowania.

Poza ww. gatunkami ptaków szponiastych podczas badań stwierdzono występowanie 9 par lęgowych żurawia w obszarze inwestycji oraz 3 pary poza jej granicami. Stanowiska znajdują się przeciętnie w odległości 400-500 m od najbliższych turbin. W rejonie inwestycji żuraw zakłada gniazda w śródpolnych, podmokłych obniżeniach terenu, których ilość w tym obszarze jest znaczna. W przypadku ewentualnej utraty siedliska lęgowego z powodu bliskiego sąsiedztwa turbiny istnieje możliwość zasiedlenia pozostałych, dostępnych miejsc lęgowych. Żuraw jest gatunkiem, którego populacja lęgowa w naszym kraju jest w ekspansji. Z danych monitoringu ptaków wynika, że w latach 2000-2008 żuraw wykazał się znaczącym indeksem wzrostu populacji lęgowej. Badania nie wykazały również występowania zbiorowych noclegowisk tego gatunku. Wg autora raportu nie należy spodziewać się znaczącego negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji i spadku liczebności lokalnej populacji żurawia w związku z realizacją planowanej inwestycji.

Dodatkowo pomimo prowadzenia monitoringu porealizacyjnego, Inwestor zaproponował przeprowadzenie 20-letniego nadzoru ornitologicznego (monitoring zagrożeń), który będzie wykonany przez grupę min. 3 wykwalifikowanych ornitologów. Podstawowym założeniem nadzoru jest wykrywanie i szybkie reagowanie na zagrożenia ze strony parku wiatrowego na awifaunę. Nadzór polegać ma na obserwacji i analizie czynników występujących w środowisku naturalnym tak zwanych „zagrożeń”, powstałych na skutek zmiany w siedliskach, migracjach. Uzyskane dane z nadzoru będą podstawą do bieżącego podejmowania działań minimalizujących. Częstotliwość kontroli w ramach nadzoru uzależniona będzie od intensywności wykorzystania powierzchni przez ptaki. W okresie zimowym kontrole należy wykonywać co 14 dni, w okresie migracji z częstotliwością co 5 do 7 dni, w okresie lęgowym z częstotliwością co 7 do 9 dni, z nasileniem w okresie sianokosów i żniw. Sytuacja kolizyjna będzie rozumiana jako nasilenie wykorzystania przez ptaki przestrzeni lub obszaru lokalizacji turbiny, co może zwiększyć ryzyko ich kolizji z turbiną. W przypadku wystąpienia zagrożenia

niezwłocznie będą podjęte stosowne działania minimalizujące, ukierunkowane na ograniczenie lub całkowite wykluczenie negatywnych skutków wynikających z funkcjonowania turbin w bezpośrednim regionie tego zagrożenia. Będą m.in. wyłączenia turbin, których czas wyłączeń uzależniony będzie od okoliczności stwierdzonego zagrożenia. Wyłączenia będą stosowane w momencie wykrycia „zagrożenia” tj. dużych stad ptaków żerujących na uprawach, stałych żerowisk ptaków szponiastych, stałych tras przelotów szponiastych pomiędzy gniazdem i żerowiskiem oraz zbiorowych żerowisk. Jednym z ważniejszych kryteriów, co do konieczności wyłączeń turbin będzie również status gatunku - Załącznik I Dyrektywy Ptasiej, gatunki o wysokim ryzyku kolizji, a także liczebność (kryterium głównie dla ptaków pospolitych). W odniesieniu do bielika zaproponowano usuwanie ewentualnej padliny wabiącej ptaki w rejon turbin. Uzyskane dane z nadzoru ornitologicznego wraz z opracowanymi raportami będą przedkładane Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska po zakończeniu każdego z rocznych cykli monitoringowych.

W rozpatrywanej lokalizacji nie można pominąć podrózniczka *Luscinia svecica*, dla którego Jezioro Karaś (IBA) jest jedną z 12 najważniejszych ostoi w kraju. Dlatego też zobowiązano Wnioskodawcę, aby w ramach monitoringu porealizacyjnego przeprowadzić liczenie tego gatunku. W przypadku, gdy z oceny wyników monitoringu porealizacyjnego, bądź w jego trakcie (po złożeniu raportu kwartalnego) wyniknie prawdopodobieństwo negatywnego oddziaływania na tę grupę ptaków, należy podjąć stosowne działania minimalizujące polegające na czasowym wyłączeniu turbin wiatrowych położonych na szlakach przelotów w okresie migracji.

Przedrealizacyjny monitoring chiropterologiczny wykazał występowanie co najmniej jedenastu gatunków nietoperzy są to: mroczek późny *Eptesicus serotinus*, mroczek pozłocisty *Eptesicus nilssonii*, borowiec wielki *nyctalus noctula*, borowiaczek *nyctalus leisleri*, gatunek z rodzaju nocek *Myotis sp.* – (m.in.: nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek natterera *Myotis nattereri*), karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, Karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*. Najliczniej na omawianym terenie występuje borowiec wielki, który stanowił 35% wszystkich zarejestrowanych sygnałów echolokacyjnych. Bardzo duży udział mają także karliki, które łącznie stanowiły ponad 37 % wszystkich sygnałów oraz mroczek późny (16% wszystkich zarejestrowanych przelotów). Pozostałe gatunki stwierdzano zdecydowanie rzadziej. Transekty i punkty nasłuchowe obejmują wszystkie typy siedlisk i odzwierciedlają zróżnicowanie krajobrazu. Ich liczba i rozmieszczenie dobrane zostały proporcjonalnie do wielkości badanej powierzchni i zróżnicowania siedliskowego. Na podstawie wyników badań wykluczono z lokalizacji miejsca o wysokiej aktywności nietoperzy. Realizacja inwestycji w proponowanym wariantcie (B) nie wymaga wprowadzenia zabiegów minimalizujących. Weryfikacja faktycznego wykorzystania przestrzeni przez nietoperze i ewentualne podjęcie działań będzie możliwe po przeprowadzeniu monitoringu porealizacyjnego.

Niemniej w celu określenia rzeczywistego wpływu na chiropterofaunę planowanej inwestycji w trakcie jej eksploatacji, nałożono na inwestora obowiązek wykonania monitoringu porealizacyjnego po uruchomieniu inwestycji, w okresie nie krótszym niż 3 lata, w zakresie oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na nietoperze. Wykonane badania pozwolą określić faktyczne oddziaływanie turbiny i porównać z prognozowanym w raporcie oś wpływem inwestycji na tę grupę zwierząt.

Ponadto, w celu zminimalizowania oddziaływania turbiny na chiropterofaunę, w sentencji niniejszego postanowienia zakazano obsadzania zielenią istniejących i nowych dróg dojazdowych do elektrowni wiatrowej oraz obszaru elektrowni wiatrowej. Warunki dotyczące sposobu oświetlenia turbin oraz ich kolorystyki nałożono w celu ograniczenia zwabiania owadów i pośrednio dla ograniczenia śmiertelności nietoperzy polujących na owady. Zastosowanie jaskrawej kolorystyki na elementach elektrowni, a także silnego, dobrze widocznego z ziemi oświetlenia może przyciągać owady w obszar bezpośredniego oddziaływania turbiny, co mogłoby zwabiać żerujące nietoperze i w ten sposób zwiększyć ich

śmiertelność w wyniku kolizji z elementami turbiny.

Mając na uwadze charakter inwestycji, jej lokalizację oraz wyniki badań przedrealizacyjnych przedstawione w raporcie o oddziaływaniu planowanej inwestycji na środowisko, można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięcia nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na chronione gatunki roślin i chiropterofaunę. Większe zagrożenie stanowić może planowana farma wiatrowa dla ptaków. Dlatego też koniecznym było nałożenie na inwestora szeregu działań mających ograniczyć oddziaływanie siłowni na tę grupę zwierząt bądź podjąć dodatkowe obserwacje, poszerzające obraz wykorzystania przez ptaki obszaru inwestycji w ramach monitoringu porealizacyjnego.

Jakkolwiek z przedstawionych materiałów wynika, że przyjęte rozwiązania powinny zapewnić minimalizację negatywnego wpływu na środowisko planowanego przedsięwzięcia, to monitoring pozwoli na weryfikację zakładanego charakteru i skali oddziaływania w trakcie funkcjonowania elektrowni wiatrowej. W przypadku stwierdzenia przekroczenia zakładanych poziomów negatywnego oddziaływania inwestycji, będzie on stanowił podstawę do podjęcia dalszych działań ograniczających skutki funkcjonowania farmy wiatrowej, jak np. okresowe wyłączanie wskazanych turbin. Zebrane w trakcie monitoringu dane pozwolą na wnioskowanie w zakresie oddziaływania skumulowanego i podejmowanie decyzji w odniesieniu do innych, planowanych przedsięwzięć energetyki wiatrowej w regionie.

Uwarunkowania i obowiązki określone w pkt 2-4 niniejszej decyzji nałożono w oparciu o wnioski i zalecenia przedstawionego raportu, jak też wnioski i uwagi wniesione w postępowaniu z udziałem społecznym.

Uwarunkowania określone dla fazy realizacji przedsięwzięcia sformułowano mając na względzie m.in. obowiązki:

- zapewnienia oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji (art. 74 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- uwzględniania ochrony środowiska na obszarze prowadzenia prac a w szczególności ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych (art. 75 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji art. 75 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- podejmowania działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą (art. 75 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- wykorzystywania surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi (art.6 ustawy o odpadach)
- postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami (art.7 ustawy o odpadach).

Wymagania powyższe określono mając na względzie najbardziej istotne spośród zidentyfikowanych emisji, brak zarządzania którymi mógłby stanowić źródło negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zdrowie ludzi bądź, skrajnie, prowadzić do stanu zagrożenia środowiska, szczególnie ptaków i nietoperzy. Podawane w decyzji i opisane wyżej uwarunkowania obejmują zarówno działania o charakterze prewencyjnym, nadzorczym, jak i techniczne środki zarządzania emisjami. Uwarunkowania określone dla projektu budowlanego stanowią bezpośrednią wytyczną dla projektanta i mają na celu zapewnienie oszczędnego korzystania z zasobów środowiska, minimalizację emisji, odpowiednie zarządzanie emisjami albo realizację priorytetów lokalnej polityki ekologicznej. U podstaw ww. wytycznych leżą m.in.:

- zasady prewencji, przezorności i ponoszenia kosztów oddziaływań na środowisko, wynikające z art.6 i 7 ustawy – Prawo ochrony środowiska;
- zakaz powodowania pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi (art.141 ust.2 Poś);
- nakaz dotrzymywania standardów jakości środowiska i standardów emisyjnych (art.141 ust.1 i 144 ust.1 Poś);
- zakaz eksploatacji instalacji powodującej wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych w stopniu skutkującym przekroczeniem standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny (art.144 ust.2 Poś);
- zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 (art.33 ust.1 ustawy o ochronie przyrody);
- obowiązek zapewnienia ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, a tam, gdzie jest to celowe, powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków. Wybór miejsca i sposobu wykorzystania albo usuwania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko (art.42 ust.1 ustawy – Prawo wodne).

Pod wpływem wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko Wnioskodawca A.E. Wind Sp. z o.o. pismem z dnia 7 maja 2015 r. dokonała zmiany wniosku poprzez zmianę charakterystyki akustycznej farmy wiatrowej, zakresu planowanej inwestycji oraz treści wniosku w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W związku z powyższym Wójt Gminy Biskupiec w dniu 8 maja 2015 r. wystąpił do organów uzgadniających tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lub. z wnioskiem o, odpowiednio, dokonanie uzgodnienia i wydanie opinii dotyczącej warunków realizacji przedsięwzięcia, w związku z modyfikacją żądania wniosku inwestora. Opinią sanitarną Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Nr ZNS.4083.27.2015 z dnia 26 maja 2015 r. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych związanych z realizacją przedsięwzięcia, zajęte w opinii sanitarnej z dnia 21 sierpnia 2013 r. Nr ZNS.9083.37.2013 r. Postanowieniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie Nr WOOŚ.4242.46.2015.MH.2 z dnia 22 czerwca 2015 r. uzgodnił środowiskowe warunki realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. Wójt Gminy Biskupiec w pełni podziela ocenę prawną i uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia sformułowane w stanowiskach organów współdziałających.

Obwieszczeniem z dnia 25 czerwca 2015 r. Wójt Gminy w Biskupcu zawiadomił strony, w trybie art.10 Kpa o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości wypowiedzenia się co do całokształtu sprawy przed wydaniem decyzji. Obwieszczenia zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Biskupiec, tablicach informacyjnych Gmin: Biskupiec, Iława i Kisielice oraz na tablicach informacyjnych sołectw: Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo.

W dniu 1 lipca 2015 r. wpłynęło do tut. urzędu pismo Państwa Doroty i Tomasza Kreft zam., Szwarcenowo, bez podpisu. W ocenie tut. organu osoby powyższe nie są stroną niniejszego postępowania administracyjnego, albowiem utraciły ten status w następstwie modyfikacji żądania wniosku, dokonanej przez Wnioskodawcę pismem z dnia 8 maja 2015 roku.

W przedłożonym piśmie Inwestor dokonał modyfikacji/zmniejszenia mocy akustycznej turbiny T14 celem ograniczenia oddziaływania na nieruchomości osób protestujących przeciwko przedsięwzięciu. Skutkiem tego oddziaływanie planowanej turbiny T14 uległo zmniejszeniu, co spowodowało zmianę zasięgu oddziaływania akustycznego określonego izofoną 45 dB, która przestała obejmować nieruchomości objętą tytułem prawnym P. Doroty i Tomasza Kreft. Nieruchomość ta położona jest w konsekwencji obecnie poza zasięgiem oddziaływania przedsięwzięcia, jakie mogłoby mieć znaczenie dla sfery praw i obowiązków ww. osób, przeznaczenie lub sposób korzystania z nieruchomości. W konsekwencji interes ww. osób ma obecnie wyłącznie wymiar interesu faktycznego.

Z treści art. 28 Kpa wynika bezspornie, iż pojęcie strony wiąże się wyraźnie z interesem prawnym lub obowiązkiem, wyprowadzonymi z konkretnie oznaczonego przepisu prawa materialnego, który może stanowić podstawę do sformułowania interesu lub obowiązku danego podmiotu. Interes prawny to taki, który został wzięty przez prawo w ochronę, polegającą na możliwości żądania od organów administracji podjęcia określonych czynności, mających na celu realizowanie interesu lub usunięcie zaistniałego zagrożenia. Interes prawny określa, więc pewną korzystną sytuację jednostki wobec państwa. Mieć interes prawny w postępowaniu administracyjnym znaczy to samo co ustalić przepis prawa powszechnie obowiązującego, na którego podstawie można skutecznie żądać czynności organu z zamiarem zaspokojenia jakiejś potrzeby albo żądać zaniechania lub ograniczenia czynności organu sprzecznych z potrzebami danej osoby. Od tak pojmowanego interesu prawnego należy odróżnić interes faktyczny to jest sytuację, w której dana osoba jest wprawdzie bezpośrednio zainteresowana rozstrzygnięciem sprawy administracyjnej, nie może jednak tego zainteresowania poprzeć przepisami prawa powszechnie obowiązującego, mającego stanowić podstawę skierowanego żądania stosownych czynności organu administracji. Interes faktyczny to taki interes indywidualny, który nie został w żaden wyraźny sposób objęty ochroną obowiązującego prawa. Precyzując pojęcie interesu faktycznego można też dodać, iż jako interes faktyczny należy kwalifikować także stan, w którym obywatel jest bezpośrednio zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy administracyjnej jak w wypadku interesu prawnego, nie może jednak tego zainteresowania poprzeć przepisami prawa powszechnie obowiązującego, mającego stanowić podstawę skutecznego żądania stosownych czynności organu administracji.

Niezależnie powyższych uwag Wójt Gminy Biskupiec uznał z urzędu za potrzebne do pełnego i prawidłowego wyjaśnienia sprawy odniesienie się do części pisma wniesionego przez P. Dorotę i Tomasza Kreft w zakresie części uwag dotyczących postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Nr WOOŚ.4242.46.2015.MH.2 z dnia 22 czerwca 2015 r. ocenie Wójta Gminy Biskupiec podniesiona w ww. piśmie PP. Kreft oczywista omyłka pisarska ze strony Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska występująca na stronie 8 uzasadnienia, a dotycząca oznaczenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nie ma wpływu na istotę ww. postanowienia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia i możliwość wydania niniejszej decyzji, zgodność przedsięwzięcia planem nie budzi wątpliwości i nie wymaga dodatkowych dowodów. Bezspornym jest bowiem, że dla terenu pod planowaną inwestycje w rejonie miejscowości Szwarcenowo obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XI/84/11 Rady Gminy Biskupiec z dnia 4 listopada 2011 roku, znany organowi z urzędu.

W dniu 9 lipca 2015 r. wpłynął do tut. organu protest sygnowany przez stowarzyszenie Forum Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Biskupiec. Analiza przedmiotowego protestu i zawartych w nim argumentów zdaniem tut. organu nie wpływa na potrzebę poszerzenia dotychczasowego postępowania dowodowego, albowiem twierdzenia stowarzyszenia dotyczą zagadnień już będących przedmiotem rozpoznania i wyjaśnionych za pomocą innych dowodów. Protest nie wpływa w konsekwencji na ocenę kompletności i prawidłowości całokształtu

materiału dowodowego zebranego w sprawie i możliwość jej rozstrzygnięcia przy uwzględnieniu interesu publicznego oraz słusznego interesu obywateli.

W związku z obowiązkiem wynikającym z art. 75 ust. 4 ustawy OOŚ oraz brakiem przepisów dotyczących formy uzgodnienia między organami (dla por. Wyrok NSA w Warszawie z dnia 13 grudnia 2011r. II OSK 1000/11 , Wyrok WSA w Krakowie z dnia 17 listopada 2010r. II SA / Kr 905/10), pismem znak: BGK.6220.7.8.2013.2015 z dnia 15 lipca 2015r. Wójt Gminy Biskupiec, działając w trybie art. 75 ust. 4 ustawy OOŚ skierował do Burmistrza Kisielice pismo, dołączając projekt decyzji kończącej sprawę, z prośbą o wniesienie ewentualnych uwag w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego pisma. Burmistrz Kisielice, nie wniósł uwag wobec planowanego przedsięwzięcia i warunków jego realizacji zawartych w projekcie decyzji.

W ocenie organu realizacja planowanego przedsięwzięcia i jego oddziaływanie mieszczą się w granicach określonych prawem, zaś wypełnienie warunków i obowiązków określonych niniejszą decyzją zapewni przestrzeganie wymagań ochrony środowiska i taką ochronę.

W związku z powyższym należało orzec jak na wstępie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 127 § 2 oraz art. 129 § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Elblągu za pośrednictwem Wójty Gminy Biskupiec w terminie czternastu dni od daty jej otrzymania.

Otrzymują:

1. Pełnomocnik
Rafał Woźniak ul. Powstańców Warszawy 19, 81-718 Sopot
2. Urząd Miasta i Gminy Kisielice, ul. Dażyńskiego 5
14-220 Kisielice
3. Urząd Gminy Łława ,ul. gen. Władysława Andersa 2a
14-200 Łława
4. Strony postępowania na podstawie art. 49 KPA za pomocą obwieszczenia.

Wywieszono na tablicy ogłoszeń:

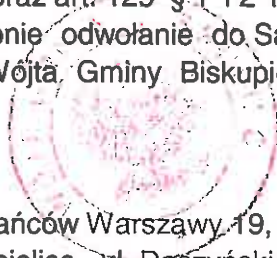
- a. Urzędu Gminy w Biskupcu
  - b. W sołectwie Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo,
  - c. www.biskupiec.biuletyn.net
5. a / akta

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Mieście Lubawski
3. Burmistrz Gminy Kisielice

Załączniki:

1. Charakterystyka przedsięwzięcia
2. Mapa sytuacyjna w skali 1:1000

WÓJT
mgr inż. *Arbacia Dobek*

CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Stanowiąca załącznik do decyzji Wójta Gminy Biskupiec o środowiskowych uwarunkowaniach nr: BGK.6220.7.2012.2015 z dnia 27 lipca 2015 dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy wiatrowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz GPZ w obrębach miejscowości Biskupiec, Czachówki, Piotrowice, Piotrowice Małe, Podlasek Mały, Podlasek, Słupnica i Szwarcenowo, gmina Biskupiec, powiat nowomiejski oraz obręb Trupel, gmina Kisielice powiat ławski, woj. warmińsko-mazurskie”, w wariantach „B” i „K-1”

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie 24 elektrowni wiatrowych o maksymalnych wysokościach (w stanie wzniesionego śmigła) do 175 m, i średnicach rotora do 112 m. Moc każdej turbiny wiatrowej będzie wynosiła do 3,0 MW.

Elektrownie wiatrowe umiejscowione będą na działkach o:

- nr ewid. 22/6 (po podziale geodezyjnym 22/7), 51/2, 45 (po podziale geodezyjnym 45/1) – obręb geod. Podlasek Mały,
- nr ewid.: 5 (po podziale geodezyjnym 5/1), 366, 36, 226 – obręb geod. Słupnica,
- nr ewid: 113/2 (po podziale geodezyjnym 113/5), 510, 177, 47, 72 (po podziale geodezyjnym 72/1), 309, 58 (po podziale geodezyjnym 58/1), 73, 5, 434, 441 (po podziale geodezyjnym 441/1), 431/5, 294/28 (po podziale geodezyjnym 294/29) – obręb geod. Piotrowice,
- nr ewid: 53/9, 132/1, 141/1 - obręb geod. Szwarcenowo.

Dla potrzeby projektu wyodrębniono trzy powierzchnie, na których rozstawione będą elektrownie:

- „Piotrowice” (turbiny nr 1 do 13, 16, 19, 24 – 16 sztuk),
- „Szwarcenowo” (turbiny nr 14, 15, 17, 18 – 4 sztuki),
- „Biskupiec” (turbiny nr 20 do 23 – 4 sztuki).

Wszystkie turbiny zlokalizowane będą na terenie gminy Biskupiec, powiat nowomiejski, woj. warmińsko-mazurskie. Jedynie fragment trasy kabla elektroenergetycznego łączącego siłownię z powierzchni „Szwarcenowo” z elektrowniami z pozostałych dwóch powierzchni, na długości ok. 140 m, zlokalizowany zostanie na terenie gminy Kisielice, w obrębie Trupel, powiat ławski, woj. warmińsko-mazurskie.

Teren planowanego przedsięwzięcia objęty jest częściowo ustaleniami:

- 1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębie geodezyjnym Piotrowice (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/82/11 z dnia 4 listopada 2011 r.),
- 2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębach geodezyjnych: Podlasek, Podlasek Mały, Piotrowice, Słupnica (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/83/11 z dnia 4 listopada 2013 r.),
- 3) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec w obrębie geodezyjnym Piotrowice (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XI/84/11 z dnia 4 listopada 2013 r.),
- 4) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Biskupiec obejmujący tereny w obrębach geodezyjnych Podlasek, Osówko, Słupnica, Sędzice, Wielka Tymawa (Uchwała Rady Gminy Biskupiec Nr XXXIII/284/10 z dnia 9 lutego 2010 r.).

W ramach inwestycji powstanie również infrastruktura przyłączeniowa w postaci podziemnych elektroenergetycznych linii kablowych SN wraz z towarzyszącymi kablami światłowodowymi. W ramach inwestycji zbudowany zostanie główny punkt zasilania (GPZ) wewnętrzny, który zlokalizowany zostanie na działce nr ewid. 304, obręb geod. Piotrowice. W GPZ napięcie zostanie transformowane do poziomu 110 kV. Za pomocą kabli elektrownie wiatrowe będą połączone z GPZ farmy, a następnie linia kablowa będzie łączyła farmę z istniejącym, zewnętrznym GPZ.

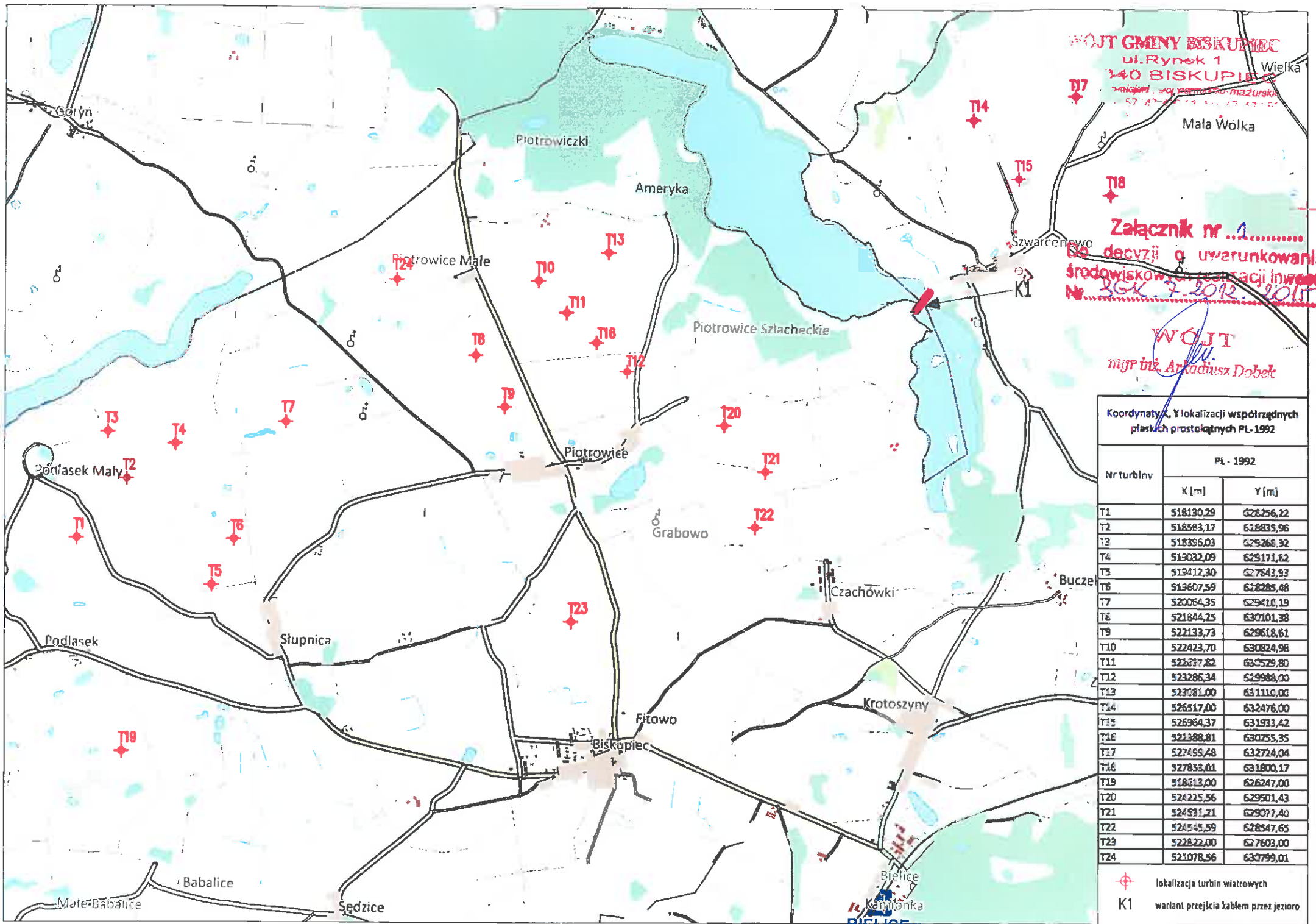
Na GPZ wewnętrzny będzie się składać budynek, sieć dróg wewnętrznych, ogrodzenie, kanalizacja wodociągowa, kanalizacja deszczowa kanalizacja sanitarna ze zbiornikiem szczelnym lub przyłączem do sieci zewnętrznej. Stacja będzie składała się z rozdzielni i urządzeń 110 kV, pola 110 kV, układu kompensacyjnego, stanowiska układu kompensacyjnego SN, stanowiska zespołów uziemiających PW, wyposażonego w misy szczelne, stanowiska transformatorów mocy wyposażone w misy szczelne, transformatory mocy 110/SN, urządzeń uziemiających, budynku technicznego rozdzielni SN, stanowiska rezerwowego transformatora PW wyposażonego w misę szczelną, agregatu prądotwórczego.

Na potrzeby inwestycji powstaną wewnętrzne drogi dojazdowe i place manewrowe. Drogi umożliwią dojazd ekip i pojazdów roboczych z ładunkami wielkogabarytowymi do miejsc posadowienia turbin, a w fazie eksploatacji umożliwią dojazd ekipom serwisowym. Niektóre odcinki istniejących dróg będą wymagały przebudowy. Przy turbinach powstaną place montażowo-manewrowe o powierzchni: około 3000 m² w przypadku placów montażowych i ok. 2000 m² placów docelowych. Place serwisowe będą posiadały konstrukcję nawierzchni zbliżoną do konstrukcji nawierzchni dróg dojazdowych. Równoległe z dostosowaniem dróg istniejących bądź budową nowych odcinków przewiduje się prace związane z budową podziemnych linii kablowych. Będą to rowy o szerokości ok. 0,6 m i głębokości ok. 1,2 –1,5 m ppt. Do ich wykonania wykorzystana zostanie mikrokoparka. Równoległe z liniami kablowymi na terenie farmy wiatrowej będzie rozkładana sieć światłowodowa, która umożliwi automatyczne, bezobsługowe sterowanie parkiem elektrowni wiatrowych.

Siłownia wiatrowa składać się będzie z wieży stalowej o konstrukcji rurowej i głowicy - gondoli wyposażonej w generator prądu, silnik ustawiający wirnik w kierunku wiatru, urządzenie tłumiące drgania własne oraz elektroniczne zabezpieczenie. Elektrownie montowane będą z gotowych elementów (odcinki wieży, śmigła, gondola) w miejscach ich posadowienia, na żelbetowym fundamencie, przy pomocy żurawia.

Okres budowy zespołu elektrowni wiatrowych będzie trwać do ok. 2 lat, zaś turbiny będą eksploatowane przez ok. 30 lat. Prace związane z likwidacją inwestycji ograniczą się do ok. 3 miesięcy.

WOJCI GMINY BISKUPIEC
ul. Rynek 1
340 BISKUPIEC
Wielka
Mala Wólka

Załącznik nr 1
do decyzji o uwarunkowaniach
środowiskowych zrealizacji inwestycji
Nr BGK.7.2012.2015

WOJCI
mgr inż. Arkadiusz Dobek

Koordinaty X, Y lokalizacji współrzędnych
płaskich prostokątnych PL-1992

Nr turbiny	PL - 1992	
	X [m]	Y [m]
T1	518130,29	626256,22
T2	518583,17	626835,96
T3	518396,03	629268,32
T4	519032,09	629171,82
T5	519412,30	627843,93
T6	519607,59	628285,48
T7	520064,35	629410,19
T8	521844,25	630101,38
T9	522133,73	629618,61
T10	522423,70	630824,98
T11	522877,82	630529,80
T12	523286,34	629988,00
T13	523781,00	631110,00
T14	526517,00	632476,00
T15	526984,37	631933,42
T16	522388,81	630255,35
T17	527459,48	632724,04
T18	527853,01	631800,17
T19	518613,00	626247,00
T20	524225,56	629501,43
T21	524631,21	629071,40
T22	524545,59	628547,65
T23	522822,00	627603,00
T24	521078,56	630799,01

⊕ lokalizacja turbin wiatrowych
K1 wartani przejścia kablem przez jezioro